บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS (Education Network Operating Management System) : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งลำดับเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (ICT)

2.1 กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ประเทศไทย (IT 2020)

2.2 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561

2.3 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559

2.4 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (พ.ศ. 2555-2558)

2.5 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

2.6 แผนการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปรับปรุงครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559)

3. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

5. การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

6. การบริหารจัดการโรงเรียนบ้านวังตะเคียน

7. ระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS (Education Network Operating Management System) ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านวังตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9. สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication technology : ICT) ประกอบด้วยคำ 3 คำ คือ เทคโนโลยี (technology) สารสนเทศ (information) และการสื่อสาร (communication) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เทคโนโลยี มาจากคำภาษาลาตินว่า “techno+logos” หมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการหรือการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545, หน้า 1) การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ ก็เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่าง ๆ และหาทางนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ เทคโนโลยีจึงเป็นคำที่มีความหมายกว้างไกล เป็นคำที่เราได้พบเห็นและได้ยินอยู่ตลอดมา

สารสนเทศ (information) คือ โครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการนำไปประยุกต์ใช้งานเพื่อเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาคน (ทวีศักดิ์ กออนันตกุล, 2546, หน้า 6)

เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามศัพทานุกรมในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545-2549 หมายถึงความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินการใด ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ซอฟท์แวร์ (software) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ (hardware) การติดต่อสื่อสาร การรวบรวมและการนำข้อมูลมาใช้อย่างทันการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้งทางด้านการผลิต การบริการ การบริหาร และการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลต่อความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ การค้า และการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพของประชาชนในสังคม (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2545, หน้า 92)

อรรณพ ธนัญชนะ (2550, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า หมายถึงเทคโนโลยีสำหรับการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการรับ ส่ง แปลง จัดเก็บ ประมวลผล และค้น คืน สารสนเทศ ซึ่งในปัจจุบันการทำงาน หรือกิจกรรมใด ๆ ในทุกสาขา ต่างได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งาน เพื่อช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศหมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การนำเข้าข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการแสดงผล เทคโนโลยีสารสนเทศยังรวมถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้ และการดูแลรักษาข้อมูลด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2557, หน้า 11)

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ จากความหมายข้างต้น พอประมวลได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในระบบสารสนเทศ ตั้งแต่กระบวนการ

จัดเก็บ ประมวลผล และการเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อช่วยให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจประกอบด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมต่าง ๆ รวมทั้งซอฟท์แวร์ทั้งแบบสำเร็จรูป และแบบพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในงานเฉพาะด้าน ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จัดเป็นเครื่องมือทันสมัยและใช้เทคโนโลยีระดับสูง (high technology) กระบวนการในการนำอุปกรณ์เครื่องมือดังกล่าวข้างต้นมาใช้งานเพื่อรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแสดงผลลัพธ์เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป อาทิ การจัดเก็บข้อมูลในลักษณะของฐานข้อมูล เป็นต้น

ส่วนคำว่าการสื่อสาร (communication) นั้น หมายถึงกระบวนการส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้ผู้รับข่าวสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมาโดยคาดหวังให้เป็นไปตามที่ผู้ส่งต้องการ (จิตรา ประสิทธิชัยวุฒิ, 2551) องค์ประกอบพื้นฐานของการสื่อสารข้อมูลได้แก่ ผู้รับ (receiver) ข่าวสาร (message) ตัวกลาง (media) และโปรโตคอล (protocol) ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันในการสื่อสาร (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2557, หน้า 69)

สรุปได้ว่าการสื่อสาร หมายถึงกระบวนการสำหรับแลกเปลี่ยนสาร รูปแบบอย่างง่ายของสารคือจะต้องส่งจากผู้ส่งสารหรืออุปกรณ์เข้ารหัสไปยังผู้รับสารหรืออุปกรณ์ถอดรหัส

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามศัพทานุกรมแผนแม่บทไอซีที พ.ศ. 2545-2549 (พรพรหม อธีตนันท์, 2547, หน้า 5) ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข่าวสาร ข้อมูลและการสื่อสาร นับตั้งแต่การสร้าง การนำมาวิเคราะห์ หรือประมวลผลการรับและส่งข้อมูล การจัดเก็บและการนำไปใช้งานใหม่ เทคโนโลยีเหล่านี้มักจะหมายถึงคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนอุปกรณ์ (hardware) ส่วนคำสั่ง (software) ส่วนข้อมูล (data) และระบบการสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ระบบสื่อสารข้อมูล ดาวเทียม หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ทั้งมีสายและไร้สาย

เมื่อรวมความตามกล่าวข้างต้น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา จึงหมายถึงการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และเครือข่ายโทรคมนาคมที่เชื่อมต่อกันสำหรับใช้ในการส่งและรับข้อมูล และมัลติมีเดียเกี่ยวกับความรู้ โดยผ่านกระบวนการประมวลหรือจัดทำให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายและความสะดวกมาใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ และคณะ. 2543, หน้า 4)

ความสำคัญและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็วอย่างที่ปีเตอร์ ดรัคเกอร์ (Peter Drucker) ได้กล่าวว่า “ความรู้ไม่มีพรมแดน” (knowledge knows

no boundaries) และด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้นักคิดอย่างดอน แทปสกอตต์ (Don Tapscott อ้างถึงใน วรัท พฤกษากุลนันท์, 2549, หน้า 3) ระบุคุณลักษณะของเศรษฐกิจใหม่ (new economy) ของโลก ตั้งแต่สังคมบนพื้นฐานของระบบดิจิทัล (digitization) ไปจนถึงความเป็นโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวจักรสำคัญในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จนกระทั่งศาสตราจารย์ จอห์น โดโนแวน (Donovan อ้างถึงใน ไพรัช ธัชยพงษ์, 2541, หน้า 3) แห่งสถาบันเทคโนโลยีแมสซาจูเส็ทซ์ (MIT) กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของระบบอินเทอร์เน็ตว่าเป็นการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สอง ในส่วนของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา บิลล์ เกตส์ (Bill Gates อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2543, หน้า 14-18) ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทไมโครซอฟต์ ที่ผลิตซอฟต์แวร์สำหรับระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ได้เขียนหนังสือที่น่าสนใจและกลายเป็นหนังสือขายดีมากอีกเล่มหนึ่งชื่อ The Road Ahead หนังสือเล่มนี้ บิลล์ เกตส์ ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยพูดถึงการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับการศึกษา ดังนี้

1. การเรียนมิได้มีเฉพาะในห้องเรียน การเรียนไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนและอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของครูเท่านั้น ในโลกยุคปัจจุบันคนสามารถที่จะเรียนได้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะทางด่วนข้อมูล (information superhighway) ซึ่งกำลังจะมีบทบาท และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของมนุษย์

2. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะเด็กแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และการมองโลกแตกต่างกันออกไป

3. การเรียนที่ตอบสนองความต้องการรายคน การจัดการศึกษาที่สอนเด็กจำนวนมาก (mass production education) โดยรูปแบบที่จัดเป็นรายชั้นเรียนในปัจจุบันไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายคนได้ แต่ด้วยพลังอำนาจและประสิทธิภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การเรียนตามความต้องการของแต่ละคน (tailor – made education) สามารถจะเป็นจริงได้ โดยมีครูคอยให้การดูแลช่วยเหลือและแนะนำ

4. การเรียนโดยใช้สื่อประสม ในอนาคตห้องเรียนทุกห้องจะมีสื่อประสม (multimedia) จากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เด็กสามารถเลือกเรียนเรื่องต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ ซึ่งในปัจจุบันได้มีบริษัทธุรกิจต่าง ๆ ผลิตสื่อประสมไว้มากมายหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียน สื่อประสมจะเข้ามาในรูปของซีดีรอม (CD-ROM) บนทางด่วนข้อมูลโดยต่อเชื่อมโยงเข้ากับอินเทอร์เน็ต (internet) ที่เป็นระบบเวิลด์ไวด์เว็บ (world wide web) ช่วยให้เด็กสามารถเห็นภาพ ฟังเสียง ดูการเคลื่อนไหว ฯลฯ และมีสถานการณ์สมมติต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ บทบาทของทางด่วนข้อมูลกับการสอนของครู ปัจจุบันครูต้องทำงานหนัก เพื่อเตรียมการสอนตลอดเวลา แต่ด้วยระบบเครือข่ายทางด่วนข้อมูลจะทำให้ได้ครูที่สอนเก่งจากที่ต่าง ๆ มากมายมาเป็น

ต้นแบบ และสิ่งที่ครูสอนนั้นแทนที่จะใช้กับเด็กเพียงกลุ่มเดียวก็สามารถสร้างเว็บไซต์ (website) ของตนหรือของโรงเรียนขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ออกไปให้โรงเรียนอื่นได้ใช้ด้วย ทางด่วนข้อมูลที่ทำให้สื่อสารระหว่างกันได้ (interactive network) จะช่วยปฏิวัติเรื่องการเรียนการสอนได้มาก

5. บทบาทของครูที่เปลี่ยนไป ครูจะมีหลายบทบาทหน้าที่คือ บทบาทที่หนึ่งทำหน้าที่เหมือนกับผู้ฝึก (coach) ของนักศึกษา คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ บทบาทที่สองเป็นเพื่อน (partner) ของผู้เรียน บทบาทที่สามเป็นทางออกที่สร้างสรรค์ (creative outlet) ให้กับเด็ก และบทบาทที่สี่เป็นสะพานการสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างเด็กกับโลก ซึ่งอันนี้ก็คือบทบาทที่ยิ่งใหญ่ของครู ถ้าครูทำบทบาทอย่างนี้ได้ การเรียนการสอนจะมีความสนุกสนานขึ้นอย่างมาก

1. คอมพิวเตอร์กับความเป็นมนุษย์ ในการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้นั้น ครูและนักเรียนสามารถอยู่กับคอมพิวเตอร์ได้โดยไม่ทำลายศักดิ์ศรีหรือความเป็นมนุษย์ เพราะบทบาทของครูก็ยังคงอยู่ และจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นถ้าเราสามารถปรับบทบาทของครูให้เข้าใจในเรื่องนี้ได้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ระบบทางด่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์จะช่วยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) จากครูไปถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งเดิมเป็นเรื่องยากจะต้องส่งเป็นจดหมายหรือต้องพบกัน แต่ในระบบใหม่จะสามารถส่ง e-mail ถึงกันได้ ทำให้สามารถคุยหรือสื่อสารกันได้ทั้ง 3 ฝ่าย คือ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ด้วยความสามารถของคอมพิวเตอร์จะช่วยให้การจัดการศึกษาของเด็กง่ายและสะดวก และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงบทบาท นักเทคโนโลยีการศึกษาในฐานะของผู้ใช้เทคโนโลยีในการบูรณาการกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ใหม่ สื่อ เครื่องมือและอุปกรณ์แบบใหม่เข้ามาแทนที่แบบเก่า เกิดแหล่งการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมากมาย นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงต้องศึกษาและปรับบทบาทเพื่อให้สอดรับกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่หลีกเลี่ยงได้ยากยิ่ง

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพอสรุปได้ 6 ประการ (Souter, 1999, p. 409) ได้แก่

ประการแรก การสื่อสารถือเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ สิ่งสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ประกอบด้วยสื่อในการสื่อสาร (communications media) การสื่อสารโทรคมนาคม (telecoms) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

ประการที่สอง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วยผลิตภัณฑ์หลักที่มากไปกว่าโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ เช่น แฟกซ์ อินเทอร์เน็ต อีเมล์ ทำให้ สารสนเทศเผยแพร่หรือกระจายออกไปในที่ต่าง ๆ ได้สะดวก

ประการที่สาม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีผลให้งานด้านต่าง ๆ มีราคาถูกลง

ประการที่สี่ เครือข่ายสื่อสาร (communication networks) ได้รับประโยชน์จากเครือข่ายภายนอก เนื่องจากจำนวนการใช้เครือข่าย จำนวนผู้เชื่อมต่อ และจำนวนผู้ที่มีศักยภาพในการเข้าเชื่อมต่อกับเครือข่ายนับวันจะเพิ่มสูงขึ้น

ประการที่ห้า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ และต้นทุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษามีราคาถูกลงมาก

ประการที่หก เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้วิถีการตัดสินใจ หรือเลือกทางเลือกได้ละเอียดขึ้น

เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยเทคโนโลยีหลายกลุ่มรวมกัน อาทิ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ช่วยเสริมกำลังสติปัญญาของมนุษย์ เทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ช่วยสร้างกำลังการติดต่อและเชื่อมโยงกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์หรือมนุษย์กับเครื่องจักร เช่น คอมพิวเตอร์ ดังในกรณีของการใช้ตู้เอทีเอ็ม หรือแม้แต่ระหว่างอุปกรณ์กับอุปกรณ์ด้วยกัน ไม่ว่าจะอยู่ห่างกันเพียงใด เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นตัวขยายขีดความสามารถทางกายภาพแก่มนุษยชาติ ทำให้มนุษย์ในปัจจุบันสามารถเอาชนะข้อจำกัดทางด้านเวลา ระยะทางหรือสภาพภูมิศาสตร์ที่เทคโนโลยีอื่น ๆ ทำได้แค่เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เทคโนโลยีสารสนเทศมีศักยภาพใหญ่หลวงในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมนุษย์ทุกหนทุกแห่งในโลก อาทิ

1. โรงงานผลิตไม่ว่าขนาดใหญ่หรือเล็ก ไม่ว่าตั้งอยู่ ณ ที่ใด จะสามารถรับคำสั่งผลิตและรับข้อกำหนดเฉพาะของอุปกรณ์ผลิตสมัยใหม่ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากผู้สั่งซื้อทั่วโลกผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องจักรและอุปกรณ์ผลิตสมัยใหม่สามารถนำไปใช้ผลิตสินค้าที่ต้องการได้ทันที ผู้ประกอบการต่างสามารถจะซื้อหรือขายสินค้าและบริการกับผู้ประกอบการรายอื่นทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว

2. ประชาชนในกลุ่มอาชีพที่หลากหลายในโลกนี้จะสามารถเลือกอยู่อาศัยในที่ใดก็ได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเช่นในอดีตการ “ทำงานทางไกล” (telecommuting) จะอาศัยคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์โทรคมนาคมสมัยใหม่บน “ทางด่วนอิเล็กทรอนิกส์” (electronic superhighway) แทนการอาศัยรถยนต์ รถประจำทาง หรือรถไฟ เทคโนโลยีจึงมีศักยภาพในการขจัดเครื่องกีดขวางการดำรงชีวิตที่เพียบพร้อมของคนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มคนทุพพลภาพ และแม่บ้านพ่อบ้านที่มีลูกอ่อน

3. หน่วยราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจ และองค์กรอื่นใด สามารถติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในทันทีที่ต้องการ ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกลกันเพียงใด แทนการใช้เอกสารกระดาษที่สิ้นเปลืองและล่าช้าไม่ทันการณ์ อีกทั้งยังง่ายต่อการสูญหายในการจัดส่ง

4. ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มด้อยโอกาสในอดีต เช่น กลุ่มคนทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ ผู้อาศัยในถิ่นทุรกันดาร มีโอกาสได้รับการศึกษาจากครูอาจารย์ที่ดีที่สุดในหลักสูตรหรือวิชาความรู้ที่ต้องการ

5. ประชาชนสามารถรับบริการสาธารณสุขจากรัฐหรือแพทย์เอกชนได้อย่างทั่วถึง ชาวชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญ เมื่อยามเจ็บป่วยก็อาจรับการวินิจฉัยและรับการรักษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ห่างไกลแม้กระทั่งในประเทศอื่นได้

6. ประชาชนสามารถเลือกรับบริการหลากหลายที่เดินทางมาเสนอให้ถึงบ้าน ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ วิดีโอ เกมส์ การจองตั๋วเครื่องบินหรือรถไฟ การโอนเงินระหว่างธนาคาร หรือการสั่งซื้อสินค้า ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกุญแจสำคัญไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ มีส่วนสร้างเสริมกระบวนการจัดการศึกษาที่รัฐบาลสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดด้วยงบประมาณต่ำสุด รัฐบาลสามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงโดยไม่คำนึงถึงวัย เพศ ฐานะหรือความห่างไกลของสถานที่ หากรัฐบาลใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม เช่น ใช้วิทยาการคอมพิวเตอร์ในการถ่ายทอดทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่ยาก ๆ เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจง่าย และสนุกสนาน ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน เท่ากับเป็นการเพิ่มคุณภาพพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติ แต่ไม่ได้หมายความว่าเทคโนโลยีสามารถแทนมนุษย์ที่เป็นครู แต่หมายความว่ามันสามารถช่วยแบ่งเบาภาระของครู ทำให้ครูไม่ต้องเสียเวลาสอนหน้าชั้นเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงมีเวลาช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านคอมพิวเตอร์ได้มากขึ้น ตัวครูเองก็สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองทั้งในด้านวิชาการและเทคนิคการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ได้ นี่เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าของโลก

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (ICT)

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ประเทศไทย (IT 2020)

พ.ศ. 2544 ประเทศไทยประกาศใช้กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับที่ 2 ภายใต้นโยบาย IT2010 ซึ่งให้ความสำคัญกับบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นการประยุกต์ใช้ในภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรมทั่วไป ภาคการพาณิชย์ ภาคการศึกษา ภาคสังคม และการพัฒนาอุตสาหกรรม IT ซึ่งถือเป็นเป้าหมายของการพัฒนาโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและสังคม ในปี พ.ศ. 2553 กรอบนโยบาย IT2010 ได้สิ้นสุดลง ขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมต่างมีผลกระทบเชื่อมโยงกันไปทั่วทั้งโลกพร้อม ๆ กับกระแสการพัฒนาประเทศที่เน้นด้านเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างระบบเศรษฐกิจ การค้า การบริโภค รูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น กระทรวง ICT ในฐานะองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา ICT ของประเทศ ร่วมมือกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

แห่งชาติจัดทำกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยในระยะที่สาม ซึ่งครอบคลุมระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ.2554-2563) หรือ IT2020 เพื่อเป็นกรอบนโยบายสำหรับการพัฒนารากฐาน ICT ให้กับประเทศ และให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวนโยบายในการจัดทำแผนพัฒนา ICT ต่อไป โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554)

วิสัยทัศน์

"ICT เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการนำพาคนไทยสู่ความรู้และปัญญา เศรษฐกิจของไทยสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน สังคมไทยสู่ความเสมอภาค" ประเทศไทยในปี พ.ศ.2563 จะมีการพัฒนาอย่างฉลาด การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมจะอยู่บนพื้นฐานของความรู้และปัญญา โดยให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างเสมอภาคนำไปสู่การเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน (Smart Thailand 2020)

เป้าหมายหลัก

1. มีโครงสร้างพื้นฐาน ICT ความเร็วสูง (Broadband) ที่กระจายอย่างทั่วถึง ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน เสมือนการเข้าถึงบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั่วไป

2. มีทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในปริมาณที่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจฐานบริการและฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือประชาชนมีความรอบรู้ สามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างรู้เท่าทัน เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตประจำวัน และบุคลากร ICT มีความรู้ ความสามารถและทักษะในระดับสากล

3. เพิ่มบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรม ICT ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

4. ยกระดับความพร้อมด้าน ICT โดยรวมของประเทศไทย

5. เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

6. ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของ ICT ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ICT ที่เป็นอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงหรือการสื่อสารรูปแบบอื่นที่เป็น Broadband ให้มีความทันสมัย มีการกระจายอย่างทั่วถึงและมีความมั่นคงปลอดภัย สามารถรองรับความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ ได้

2. พัฒนาทุนมนุษย์ที่มีความสามารถในการพัฒนาและใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิจารณญาณ และรู้เท่าทัน รวมถึงพัฒนาบุคลากร ICT ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญระดับมาตรฐานสากล

3. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ICT เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและนำรายได้เข้าประเทศ โดยใช้โอกาสจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ การเปิดการค้าเสรีและประชาคมอาเซียน

4. ใช้ ICTเพื่อสร้างนวัตกรรมการบริการของภาครัฐที่สามารถให้บริการประชาชนและธุรกิจทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีธรรมาภิบาล

5. พัฒนาและประยุกต์ ICT เพื่อสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตให้สามารถพึ่งตนเองและแข่งขันได้ในระดับโลก โดยเฉพาะภาคการเกษตร ภาคบริการและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มสัดส่วนภาคบริการในโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวม

6. พัฒนาและประยุกต์ ICT เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมโดยสร้างความเสมอภาคของโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะที่ดี ได้แก่บริการด้านการศึกษาและบริการสาธารณสุข

7. พัฒนาและประยุกต์ ICT เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561 (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) ระบุว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพมีอิสระที่จะเลือกและกระทำการใด ๆ ชุมชนและท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมออนไลน์ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่การงาน รวมถึงความสามารถในการที่จะมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากขึ้น นอกจากนั้น e-Government ในรูปแบบของ e-Service จะเป็นกลไกหลักในการปฏิรูป กระบวนการทำงานของภาครัฐและเอกชน และเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้าน ICT ให้กับภาครัฐ ภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม ในมุมมองที่ดีต่อสังคม การที่บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองแล้ว ยังจะช่วยให้การทำงานของรัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและธุรกิจเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) ได้ ในทางกลับกันอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมก็คือความสามารถในการควบคุมและการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐจะทำได้ยากขึ้น ประชาชนสามารถที่จะใช้ ICT ในการสื่อสารถึงกัน และใช้เป็นเครื่องมือกระทำการละเมิดต่อผู้อื่น หรือก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของสังคมได้ รัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องตระหนักถึงมิติต่าง ๆ ในด้านธรรมาภิบาลที่ดี การปกป้องคุ้มครอง

ผู้บริสุทธิ์และความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อวางนโยบาย มาตรการ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อความสงบสุขของสังคมยุคดิจิทัลที่ทุกประเทศต่างก็ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561 ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดทำไว้นั้นมียุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาทุนมนุษย์ให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ICT ของประเทศ (Participatory People) 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่คุ้มค่าและพอเพียง (Optimal Infrastructure) 3) การพัฒนาระบบบริการของภาครัฐอย่างชาญฉลาด (Smart Government) 4) การพัฒนาอุตสาหกรรม ICT และภาคธุรกิจที่รุ่งเรืองสดใส (Vibrant Industry & Business) (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557, หน้า 35-36)

วิสัยทัศน์

"พัฒนาสังคมอุดมปัญญาด้วย ICT เพื่อก้าวสู่สังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืนโดยทั่วถึงเท่าเทียมและมั่นคงปลอดภัย ในทุกชุมชนและท้องถิ่น" (Shape-up Smart Thailand toward Digital Society)

คำอธิบายวิสัยทัศน์

"ภาครัฐและภาคเอกชนบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างฉลาด (Smart) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างพอเพียง ส่งเสริมให้ธุรกิจสดใส (Vibrant) เติบโตอย่างยั่งยืนด้วยโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่คุ้มค่า (Optimal) ยกระดับมาตรฐานการพัฒนาทักษะทางสายอาชีพ ICT ให้ทัดเทียมระดับความร่วมมือภูมิภาค สร้างโอกาสให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ รวมไปถึงชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วม (Participatory) พร้อมเข้าสู่ประชาคมเพื่อความมั่งคั่งและมั่นคงของภูมิภาค มุ่งสู่สังคมดิจิทัล (Digital Society) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม"

ยุทธศาสตร์

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561 ได้ยึดกรอบนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์และนโยบายหลักของประเทศที่เกี่ยวข้องในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาด้าน ICT ของประเทศที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กรอบนโยบาย ICT2020 และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย บวกกับการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตภายใต้บริบทการมุ่งสู่สังคมอุดมปัญญา (Smart Thailand) ที่มุ่งพัฒนาประเทศไทยอย่างฉลาด ซึ่งสามารถสรุปประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ICT ของประเทศไทยในระยะ พ.ศ. 2557-2561 ได้เป็น 4 ด้าน ดังแสดงในภาพที่ 2.1 ประกอบด้วย

1. การพัฒนาทุนมนุษย์ให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ICT ของประเทศและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (Participatory People)

2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่คุ้มค่าและพอเพียง (Optimal Infrastructure)

3. การพัฒนาระบบบริการของภาครัฐอย่างฉลาด (Smart Government)

4. การพัฒนาภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ICT ให้เติบโตสดใส (Vibrant Business)

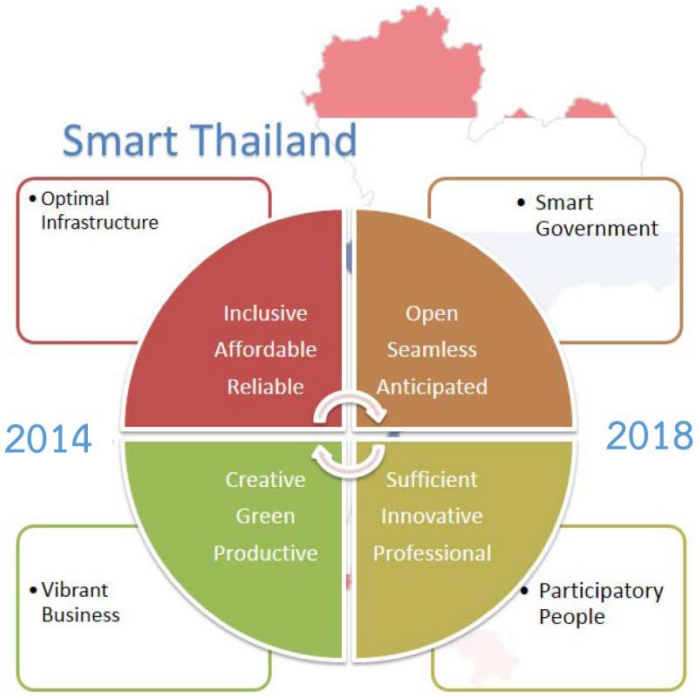

ภาพที่ 2.1 ยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559

นอกเหนือจากการประเมินผลการใช้แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับเดิม) ประกอบกับการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT analysis) ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว ยังมีการศึกษาทบทวนทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประเทศเพื่อประกอบการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2557-2559 (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2556, หน้า 2-4) ดังนี้

1. การบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

2. ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปรับปรุงครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559)

5. (ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการศึกษาของประเทศไทย พ.ศ. 2556 – 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

6. กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ประเทศไทย (IT2020)

7. นโยบายรัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

8. นโยบายรัฐมนตรี นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา

9. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

10. แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2555-2558) ของกระทรวงศึกษาธิการ

11. พระราชบัญญัติการศึกษาพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

12. การมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ภาพรวมแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

ประชาชนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพด้านการพัฒนา และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ส่งเสริมสนับสนุนระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการและการบริการด้านการศึกษา

5. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

เป้าหมาย

เพื่อที่จะยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน มีความทันสมัย สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก หรือที่เรียกว่า “Ubiquitous

Learning” ตลอดจนถึงการสร้างห้องเรียนแห่งอนาคต (Future Class room) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษาใน 3 มิติ คือ

1. การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ (Enabling) คือ การเพิ่มศักยภาพการศึกษาค้นคว้าและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online)

2. การเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Engaging) คือการเพิ่มประสบการณการเรียนรู้โดยไม่ขาดความต่อเนื่องด้วยการใช้อุปกรณ์ส่วนตัวที่ทันสมัย (BYOD : Bring Your Own Device)

3. ความหลากหลายของการเรียนรู้ (Empowering) คือการเพิ่มความสามารถและอิสระในการเลือกวิธีการและสื่อการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบในห้องเรียนแห่งอนาคต (Future Class Room)

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับความสามารถของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

เป้าประสงค์ : ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนระบบการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์

เป้าประสงค์ : มีสื่อเนื้อหาสาระการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามหลักสูตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าประสงค์ : มีการจัดสรรคลื่นความถี่และโครงสร้างพื้นฐานในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่สามารถให้บริการการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่เพียงพอ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการบริการ

เป้าประสงค์ : มีคลังข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการบริการด้านการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

เป้าประสงค์ : มีผลงานการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (พ.ศ. 2555-2558)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีวิสัยทัศน์ว่า ภายในปี 2558 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะเป็นองค์กรหลักที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ งานวิจัย งานติดตามและประเมินผลการศึกษา รวมถึงการพัฒนากฎหมายการศึกษา เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยฐานความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร บุคลากรต้องมีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน สร้างสรรค์องค์กรเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้และมีศักยภาพพร้อมต่อการแข่งขันในระดับนานาชาติ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552-2556 และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555, หน้า 31-32) ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรในการพัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ งานวิจัย งานติดตามและประเมินผลการศึกษา รวมถึงการพัฒนากฎหมายการศึกษา

เป้าหมาย

เป้าหมายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2555-2558 คือการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการบริหารจัดการองค์กร พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อสามารถปฏิบัติภารกิจขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการองค์กรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ งานวิจัย งานติดตามและประเมินผลการศึกษา รวมถึงการพัฒนากฎหมายการศึกษา โดยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีศักยภาพ

ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีวิจารณญาณ รู้เท่าทัน มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมต่อการทำงานในระดับชาติและนานาชาติ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดทำนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา การวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการภายในอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาบุคลากร ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้มีศักยภาพ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ มีธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม วิจารณญาณและรู้เท่าทัน เพิ่มศักยภาพในการทำงานระดับชาติและนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 โดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและจัดการศึกษาที่ยังต้องเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ จากกรอบทิศทางนโยบาย และสภาพดังกล่าวข้างต้นนำมาสู่การกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ที่ครอบคลุมทั้งการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา การผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-

2559 ไว้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 13-15) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

วิสัยทัศน์

"คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีความสุข มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันในเวทีโลก"

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่สากล
2. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียม
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต
2. เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
4. เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าหมายหลัก

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทผ่านการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา
3. คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
4. ผลงานวิจัยและนวัตกรรมมีคุณภาพ ได้รับการเผยแพร่ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาสังคม ประเทศ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์
5. ผู้เรียนและกำลังแรงงานได้รับการเตรียมพร้อมเชื่อมโยงสู่สังคมและประชาคมอาเซียน
6. ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

2. ร้อยละของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ที่เข้ารับการประเมินในแต่ละปีและได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ.

3. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น

4. ร้อยละของกำลังแรงงานมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป

5. จำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ในวารสาร หรือนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์

6. ร้อยละของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้และมีงานทำภายใน 1 ปี รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น

7. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ

8. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐต่อเอกชน

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

2. ผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์มีกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับและประเภทให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

2. ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง

3. ร้อยละของครู หรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ

4. จำนวนครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์เกื้อกูล ความมั่นคง และผดุงเกียรติ

5. ร้อยละของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากสมศ.

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน

1.1 พัฒนาการศึกษาปฐมวัย โดยพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็กปฐมวัยทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

1.2 ปรับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ

1.3 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีทักษะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เช่น การวิจัย การทำโครงงาน เป็นต้น

1.4 ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสื่อและตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง

1.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนต้นแบบทุกสาขาวิชาหลัก และทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในทุกสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน

1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะให้ผู้เรียนในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญาสมวัย

1.7 ปรับระบบทดสอบทางการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ปรับระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ โดยการสรรหาคัดกรองคนมีจิตวิญญาณความเป็นครู คนดี คนเก่งมาเป็นครู

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถาบันผลิตครูให้มีความเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพทั้งในการผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งวิจัยและพัฒนาต่อยอดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

2.3 วางแผนการผลิตและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่น หรือภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน มาเป็นผู้สอนเพิ่มเติม

2.4 เร่งรัดการผลิตครูพันธุ์ใหม่ และครูสาขาขาดแคลนให้เพียงพอตามความต้องการใช้ครู

2.5 เร่งรัดพัฒนาครูประจำการ และครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

2.6 สร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ โดยจัดหาทุนให้ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้ไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั้งในและต่างประเทศ

2.7 แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นของครู และจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ

2.8 สร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจ โดยปรับระบบเงินเดือนและค่าตอบแทน ระบบการประเมินวิทยฐานะ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์เกื้อกูล ความกาวหน้า และความมั่นคงในวิชาชีพครู รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2.9 ฟื้นฟูศรัทธาวิชาชีพครู ยกย่อง เชิดชูเกียรติครูดี ครูต้นแบบ อย่างต่อเนื่อง

2.10 พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.11 พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และระบบการประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู

3. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา

3.1 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

3.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 ยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานสถานศึกษา ทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ให้ทัดเทียมระดับสากล

3.4 ขยายผลโรงเรียนดีประจำตำบล อำเภอและจังหวัด โดยสร้างโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนคู่พัฒนา

3.5 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา โดยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจาก สมศ. มาใช้เป็นฐานของการพัฒนา

4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองในระบบการศึกษา

4.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 บูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต ศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรม ศาสนา และความเป็นไทย

4.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง ปลูกฝัง เสริมสร้างความมีวินัย ความสามัคคี และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถานศึกษาในการบ่มเพาะ และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

จุดมุ่งหมาย

มุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีสมรรถนะ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและกำลังแรงงาน รองรับการเข้าสู่สังคมและประชาคมอาเซียน

ตัวชี้วัด

1. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ

2. สัดส่วนผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่อสายสังคมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาประเภทจำกัดรับระดับอนุปริญญาถึงปริญญาตรี

3. ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา มีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้และมีงานทำภายใน 1 ปี รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น

4. จำนวนผู้มีความสามารถพิเศษที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

5. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะด้านอาชีพ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. สร้างภาพลักษณ์และยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษา

1.1 พัฒนาระบบการแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนในสาขาวิชาที่มีความถนัดและสนใจ

1.2 รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและประชาชนเกี่ยวกับการศึกษาในรูปแบบอาชีวศึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาอาชีวศึกษา และปรับเปลี่ยนทัศนคติในการเข้าเรียนอาชีวศึกษา

1.3 พัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ

1.4 พัฒนาระบบการดำเนินงานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการรับรองสมรรถนะ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

1.5 ปรับระบบการกำหนดเงินเดือนและค่าตอบแทน เพื่อจูงใจให้มีผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

2. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี แพทย์ พยาบาลและสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

2.1 เพิ่มการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เต็มศักยภาพ

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์เข้าเรียนต่อในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเชื่อมโยงกับการจัดสรรทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ และสร้างความเข้มแข็งด้านการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

3.1 จัดการศึกษาและเรียนรู้อาชีวศึกษา โดยเน้นสัดส่วนการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

3.2 ขยายการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา เน้นการฝึกงานในสถานประกอบการ

3.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคเอกชนมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนากำลังคนสายอาชีวศึกษา

3.4 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนในสถาบันอาชีวศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานประกอบการ

3.5 ขยายการจัดการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาสู่กลุ่มประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้น

3.6 พัฒนาหลักสูตร ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

4. พัฒนาสมรรถนะกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคม และประชาคมอาเซียน

4.1 พัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework)

4.2 สร้างผู้เรียนให้มีทักษะฝีมือที่มีคุณภาพได้มาตรฐานก่อนเข้าสู่การทำงานในสถานประกอบการ

4.3 พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนากำลังแรงงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม

4.4 พัฒนาความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4.5 พัฒนาระบบมาตรฐานสมรรถนะ และระบบเทียบโอนตามความรู้และประสบการณ์ตามมาตรฐานสมรรถนะ

4.6 สร้างโอกาสหรือหลักประกันการมีงานทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา โดยจัดหาแหล่งงาน แหล่งทุนเพื่อการประกอบอาชีพ หรือเป็นผู้ประกอบการใหม่

4.7 ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนให้มีความเข้มแข็งตอบสนองความต้องการของชุมชน

5. สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนกับองค์กร/หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

5.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการในการวางแผนการผลิตและการพัฒนากำลังคน

5.2 สร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการ

6. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ

6.1 พัฒนาระบบการคัดกรอง สรรหาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนด้านการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเต็มศักยภาพและต่อเนื่อง

6.2 พัฒนาหลักสูตร รูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษให้ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความก้าวหน้าทางวิชาการ

6.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทั้งกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่มีความเป็นเลิศทั้งในและต่างประเทศ

6.4 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษอันโดดเด่น โดยการส่งเข้าแข่งขันทางวิชาการ การจัดประกวดสิ่งประดิษฐ์คิดค้น หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับประเทศหรือระหว่างประเทศ

7. ส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

7.1 ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษาถิ่นอย่างถูกต้อง รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

7.2 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษานานาชาติ หรือหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนร่วมกบสถาบันการศึกษานานาชาติ

7.3 พัฒนาสถาบันการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่มีศักยภาพสูงรวมทั้งสถาบันการศึกษานานาชาติให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล

7.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบสองภาษา และภาษาประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเข้มข้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรม

จุดมุ่งหมาย

มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทั้งด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศการให้การบริการรักษาพยาบาลและเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการพัฒนาการศึกษาและในเชิงพาณิชย์

ตัวชี้วัด

1. จำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ในวารสาร หรือนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติ หรือนานาชาติ หรือนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์

2. จำนวนผลงานวิจัยด้านการรักษาพยาบาลที่นำไปใช้ประโยชน์

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมสนับสนุน การวิจัย และพัฒนาสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศ

1.1 สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ระหว่างภาคธุรกิจ สถานประกอบการกบสถาบันการศึกษา

1.2 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในระดับอุดมศึกษา เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศ

1.3 พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนาขั้นสูง

1.4 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันการศึกษาและพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศ เพื่อเป็นหน่วยวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

1.5 ส่งเสริมการวิจัย ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เพิ่มขึ้น

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาวิจัยกับองค์กร/หน่วยงาน ทั้งในและต่างประเทศ

2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์ในสถาบันการศึกษา ดำเนินการวิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

2.2 ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการสร้างงานวิจัยเชิงพาณิชย์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือต่อยอดเทคโนโลยี

2.3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานวิจัย ระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

3. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อให้บริการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพ

3.1 ส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาวิจัย และสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพ

3.2 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านสาธารณสุขในมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้

4.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4.2 พัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม ข้อมูล องค์ความรู้ และการให้บริการทางวิชาการ หรือเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่สาธารณชนอย่างทั่วถึง

4.3 ส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ในบุคคลให้เป็นองค์ความรู้ขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

5.1 พัฒนาศักยภาพนักวิจัย

5.2 สร้างเครือข่ายนักวิจัย

5.3 ส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ

5.4 กำหนดทิศทางการวิจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ใหม่

5.5 สนับสนุนการนำองค์ความรู้ จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมประเทศหรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์

6. ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้ความรู้และจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

6.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญา

6.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากร หน่วยงานทางการศึกษาและสถาบันการศึกษาจดทะเบียนคุ้มครองผลงานหรือสิ่งประดิษฐ์คิดค้นที่เป็นเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จุดมุ่งหมาย

เร่งขยายการเข้าถึงบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งในเมืองและชนบททุกระดับ/ประเภท กระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ให้ได้รับบริการทางการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด

1. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น

2. ร้อยละของกำลังแรงงานมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป

3. จำนวนนักเรียนพิการหรือด้อยโอกาสที่ได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษา

4. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้นสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้

5. จำนวนเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย

6. ร้อยละของประชากรวัยเรียนที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. ประกันโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา

1.1 จัดตั้ง จัดหา และพัฒนาระบบการจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.2 สร้างหลักประกันโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ อย่างเหมาะสมทั่วถึง

1.3 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้เข้าถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบที่ยืดหยุ่น หลากหลาย และเหมาะสม

1.4 สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นสำหรับผู้เรียน

2. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.1 พัฒนาห้องสมุดประชาชน และแหล่งเรียนรู้อื่นให้ทันสมัย กระจายอย่างทั่วถึง เข้าถึงง่าย สะดวก เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนในทุกพื้นที่

2.2 พัฒนารูปแบบการให้บริการการศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับผู้เรียน

2.3 พัฒนาระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

2.4 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น

2.5 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย

3. พัฒนาคุณภาพเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เข้าถึงระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

3.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาให้เป็นเอกภาพ มีมาตรฐานเดียวกัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

3.3 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

3.4 จัดให้มีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูล สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ทันสมัย ได้มาตรฐาน และใช้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน ครู และคณาจารย์

3.5 รณรงค์ ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง สร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ

3.6 ปรับปรุงห้องปฏิบัติการและจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ ทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดมุ่งหมาย

มุ่งปรับระบบบริหารจัดการและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ สร้างความเข้มแข็งให้กับสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้มีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการและมีความเข้มแข็ง รองรับการกระจายอำนาจ รวมทั้งปรับปรุงระบบการสนับสนุนการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษาและการสร้างภาคีเครือข่ายทางการบริหารจัดการศึกษา

ตัวชี้วัด

1. คะแนนเฉลี่ยผลประเมินการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ร้อยละของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพป./สพม.) และสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษา

3. ร้อยละของผู้เรียน เยาวชน และประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

4. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

5. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐต่อเอกชน

6. จำนวนภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 สนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระคล่องตัว เป็นสถานศึกษานิติบุคคล และในระดับอุดมศึกษาพัฒนาสู่การเป็นสถาบันการศึกษาในกำกับของรัฐ

1.2 ลดบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษามาเป็นผู้กำกับนโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา นิเทศและติดตามประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา

1.3 ให้มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการ (MOU) ระหว่างผู้บริหาร ครู เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.4 ปรับปรุงกลไกการบริหาร การประสานการจัดการศึกษาส่วนกลางและในแต่ละพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

1.5 ปรับปรุง แก้ไข ประกาศใช้กฎหมาย กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. พัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

2.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการจัดการศึกษา

2.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานประกอบการ องค์กรศาสนา ในการจัดการศึกษา

2.4 ส่งเสริมการศึกษาอิสลามศึกษา

3. พัฒนาระบบการวางแผน งบประมาณ ตรวจติดตามและประเมินผลการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

3.1 จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา สู่สถานศึกษาตามความจำเป็นและสภาพปัญหา

3.2 พัฒนาระบบการวางแผนอย่างเป็นระบบ ครบวงจร โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

3.3 พัฒนารูปแบบการจัดทำงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

3.4 พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ

3.5 สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูล

4. กระจายอำนาจการบริหารจัดการให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

4.1 ส่งเสริม สนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระคล่องตัว

4.2 ส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ กำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการ และเตรียมความพร้อม และพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5.1 ทบทวนระบบการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ทั้งวิธีการได้มา องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารและคณะกรรมการต่าง ๆ

5.2 สนับสนุน และมีมาตรการจูงใจทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เอกชนเข้ามาร่วมการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาในทุกระดับ/ประเภท

5.3 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

5.4 ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา และการเตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับโอนงานด้านการศึกษาจากรัฐ

5.5 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนในสังคม ร่วมรับผิดชอบคุณภาพการศึกษา

5.6 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาทางเลือก

6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

6.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบัน/หน่วยงานอื่นในพื้นที่

6.2 ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการจัดการศึกษาให้เข้มแข็ง รวมทั้งการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

6.3 สนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมร่วมกันจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตจริงของชุมชน โดยอาศัยกลไกในชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อน

แผนการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปรับปรุงครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ จึงได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ ระยะยาว 15 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนและพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 1) ซึ่งใน

ระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการเกิดขึ้น นับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) รวมทั้งนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ประกอบกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ประชากร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา รวมทั้งจากการติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานบางเรื่องประสบผลสำเร็จ และมีหลายเรื่องที่ยังต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการศึกษา สังเคราะห์เอกสารรายงานผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าวต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 9-27)

วัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน

เพื่อให้บรรลุปรัชญา กรอบแนวคิด และเจตนารมณ์แห่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับการคำนึงถึงสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประชากร สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) รวมทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางของแผนการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้ จึงเห็นควรกำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานในแต่ละวัตถุประสงค์ใหม่ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา

เป้าหมายรวม

คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลัก ของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

แนวนโยบาย 1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา

เป้าหมาย

ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะทั้งด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบการดำเนินงาน

1.1.1 พัฒนาเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ทุกคนก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาบันศาสนา เอกชน และสถาบันการศึกษา ร่วมรับผิดชอบให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

1.1.2 จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผลทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งจัดบริการการศึกษาและเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษด้านต่าง ๆ

1.1.3 ยกระดับคุณภาพการศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และภาษาไทย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

1.1.4 ทบทวนและพัฒนาเกณฑ์การจบหลักสูตรแต่ละช่วงชั้นให้เป็นมาตรฐานสามารถเทียบเคียงกันได้ และทบทวนระบบการเรียนแบบหน่วยกิต ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร

1.1.5 จัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการศึกษาและเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เป็นมาตรฐานสามารถเทียบเคียงกันโดยให้มีการวัดผลระดับชาติในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น และนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนส่วนชั้นปีที่เหลือให้เป็นการวัดผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานด้นสังกัด

1.1.6 แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดในรูปแบบยุบรวมในลักษณะ cluster เป็นต้น

1.1.7 ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

1.1.8 พัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพรวมทั้งมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพเป็นกำลังคนฐานความรู้ เป็นช่างเทคนิคและนักเทคโนโลยีที่มีฝีมือ มีปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และสามารถสร้างงานด้วยตนเอง

1.1.9 ปฏิรูปอุดมศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และชะลอการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รวมทั้งมีมาตรการควบคุมคุณภาพการให้บริการนอกพื้นที่ สนับสนุนการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจที่เป็นจุดเน้นตามความเชี่ยวชาญ และสร้างเครือข่ายระหว่างกัน รวมทั้งเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและสังคมการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนพัฒนาการศึกษาศิลปศาสตร์ (liberal arts education) ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

1.1.10 พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.11 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แนวนโยบาย 1.2 ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริต ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง

เป้าหมาย

ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานเป็นกลุ่ม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีความสมานฉันท์ สันติวิธี และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริต ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง

กรอบการดำเนินงาน

1.2.1 จัดให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความจริงของชีวิตและธรรมชาติ หลักธรรมของศาสนา คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม วิถีชีวิตและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ไทย วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ รวมทั้งหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อความปลอดภัย เช่น การขับขี่อย่างปลอดภัย ในหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

1.2.2 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัย จิตสาธารณะ การทำงานเป็นกลุ่ม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ปลูกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์ สันติวิธี และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริต ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง

1.2.3 บูรณาการการศึกษากับศาสนา โดยผ่านการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในแก่นธรรมของศาสนา สามารถนำไปปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างยั่งยืน

1.2.4 สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันและเฝ้าระวัง ปัญหาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม

1.2.5 ส่งเสริมบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันสังคมอื่น ในการปลูกฝังและเสริมสร้างผู้เรียนให้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย

1.2.6 ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบัน/หน่วยงาน ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเอกลักษณ์ไทย ค่านิยม และความภูมิใจในความเป็นไทย

แนวนโยบาย 1.3 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกคน ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ได้มีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ยากจน อยู่ในห้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร

เป้าหมาย

ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตมีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

กรอบการดำเนินงาน

1.3.1 จัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา

1.3.2 พัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลายเข้าถึงง่ายมีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งการส่งเสริมกำลังแรงงานและผู้สูงอายุให้มีโอกาสศึกษาและเรียนอย่างมีคุณภาพเพิ่มเติมตามความต้องการ

1.3.3 ส่งเสริมและเพิ่มบทบาทการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองบริบทด้านความเป็นอยู่ อาชีพ สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการศึกษาและเรียนรู้ในศูนย์การเรียนชุมชน และอาสาสมัครเพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

1.3.4 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ อุทยานการเรียนรู้ ค่ายลูกเสือ เนตรนารี ค่ายเยาวชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ในรูปแบบที่หลากหลายและมีชีวิตอย่างทั่วถึงในรูปแบบที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.3.5 ส่งเสริมการรู้หนังสือและการรณรงค์ให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม

1.3.6 ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว สถานประกอบการ องค์กร วิชาชีพ องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา และการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสการศึกษาและเรียนรู้ตามความต้องการที่แตกต่างหลากหลายอย่างมีคุณภาพ

1.3.7 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเฉพาะทางเพื่อสนองความต้องการเฉพาะ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.3.8 ส่งเสริมการจัดวิทยาลัยชุมชนให้สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งและตอบสนองความต้องการของชุมชน

1.3.9 จัดและส่งเสริมสนับสนุน การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การศึกษาทางไกล อินเทอร์เน็ต สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และสื่ออื่น ๆ รวมทั้งการผลิตและพัฒนาเนื้อหาสาระผ่านสื่อที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1.3.10 จัดสรรทุนการศึกษาและสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่ด้อยโอกาส ยากจน ได้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งจัดปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานมาจากสังคมที่แตกต่าง หลากหลาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

แนวนโยบาย 1.4 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและร่วมมือกับนานาประเทศ

เป้าหมาย

กำลังคนมีคุณภาพ มีสมรรถนะ และปริมาณตรงตามความต้องการของประเทศ สามารถเสริมสร้างศักยภาพของประเทศในการร่วมมือและแข่งขันกับนานาประเทศ

กรอบการดำเนินงาน

1.4.1 กำหนดทิศทางความต้องการกำลังคนและสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งสมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ/องค์กร ผู้ใช้กำลังคน สถาบันการศึกษา/ผู้ผลิต ในระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เช่น ใน รูปแบบศูนย์กำลังคน

1.4.2 พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ

1.4.3 พัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา โดยเฉพาะคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) และการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ และพัฒนาระบบการจ้างงานและกำหนดเงินเดือน/ค่าตอบแทนตามสมรรถนะ เพื่อจูงใจผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

1.4.4 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ หลักสูตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาเพื่อการประดิษฐ์คิดค้น และศูนย์ความเป็นเลิศด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อเป็นศูนย์กลางศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในสาขาที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ

1.4.5 จัดการศึกษาอาชีพหลักสูตรต่อยอดการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาภาคบังคับที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ได้พัฒนาทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาอาชีพและทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อเป็นผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระ

1.4.6 จัดการศึกษาและเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติในสัดส่วนที่มากกว่าภาคทฤษฎี และเรียนรู้งานอาชีพโดยขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกงานให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการทำงานระหว่างเรียน การพัฒนาระบบสะสมหน่วยการเรียนในลักษณะธนาคารหน่วยกิตเพื่อส่งเสริมการเรียนควบคู่กับการทำงาน

1.4.7 จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด (19 กลุ่มจังหวัด) และเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ รวมทั้งจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับต้น (ปวช. 3

ปี) ระดับกลาง (ปวส. 2 ปี) และระดับเทคโนโลยีเฉพาะทาง (ปริญญาตรี 2-3 ปี) ให้ มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.4.8 ส่งเสริมการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การศึกษานอกระบบ) โดยเน้นการจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ สถาบันอาชีวศึกษาและวิทยาลัยชุมชนในพื้นที่

1.4.9 จัดทำมาตรฐานวิชาชีพครู อาจารย์ และผู้บริหารอาชีวศึกษา รวมทั้งให้มีระบบเพื่อจูงใจผู้มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในสาขาอาชีพต่าง ๆ มาเป็นครู อาจารย์อาชีวศึกษา

แนวนโยบาย 1.5 พัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

เป้าหมาย

มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกทุกระดับและประเภทการศึกษา ที่ไต้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศที่ดีขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

1.5.1 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมุ่งพัฒนาระบบประคันคุณภาพภายในเป็นสำคัญ

1.5.2 ส่งเสริมสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่บูรณาการกับการบริหารและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับพันธกิจของสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมเครือข่ายการประเมินการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.5.3 ส่งเสริมให้มีกลไกการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียน เพื่อวัดประเมินผลผู้เรียนที่เป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน สามารถเทียบเคียงกัน

1.5.4 พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าประเมินสถาบันการศึกษาให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน

1.5.5 ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา และสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกสังกัด เพื่อร่วมมือกันปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.5.6 พัฒนาระบบนิเทศการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ รวมทั้งพัฒนาผู้นิเทศให้สามารถนิเทศภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวนโยบาย 1.6 ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมาย

ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้สามารถเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพขั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรม มีขวัญกำลังใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีระบบการผลิตครูที่สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรัก มาเป็นครู คณาจารย์ และมีกลไกประกันคุณภาพการผลิตครูที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการดำเนินงาน

1.6.1 ปรับระบบการผลิต การจัดสรรค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและคนดี มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

1.6.2 วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

1.6.3 จัดให้มีสถาบันระดับชาติเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ ในสถาบันผลิตครู พัฒนาครูประจำการและผู้นำทางการศึกษา วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู

1.6.4 ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูให้มีความเป็นเลิศในการผลิตและพัฒนาครู โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งจัดให้มีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู

1.6.5 ปรับปรุงพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และปรับเกณฑ์การกำหนดอัตราครู โดยกำหนดภาระงานครูให้ชัดเจนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น โดยจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ

1.6.6 เร่งรัดพัฒนาครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สอน รวมทั้งจัดระบบการพัฒนาครูโรงเรียนขนาดเล็กในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนิเทศ อบรม เพื่อพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based training)

1.6.7 จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู โดยให้ศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

1.6.8 ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้พัฒนาความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์ที่ 2 สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เป้าหมายรวม

สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน มีสุขภาวะ ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเอื้ออาทร

แนวนโยบาย 2.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรม และเรียนรู้ของสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

เป้าหมาย

สถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมมีการจัดการศึกษาทั้งทางศาสนาและทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้าใจอันดี ความสมานฉันท์และความสงบสุขอย่างกว้างขวางมากขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

2.1.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาและเรียนรู้ของสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับและประเภทการศึกษา

2.1.2 ส่งเสริมบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันวัฒนธรรม และสถาบันสังคมอื่น ให้มีส่วนร่วมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และการเป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนต่าง ๆ

2.1.3 ส่งเสริมการศึกษาศาสนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ศาสนาและการพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ความสงบสุข และความสมานฉันท์ของสังคมไทย และสันติสุขของโลก

2.1.4 เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ในทุกเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงบ้าน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเข้าด้วยกัน และรวมพลังในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

แนวนโยบาย 2.2 ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายภูมิปัญญาและการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา กีฬา เป็นวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพและตลอดชีวิต

เป้าหมาย

มีเครือข่ายภูมิปัญญามากขึ้น และประชาชนมีวิถีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และกีฬาอย่างมีคุณภาพและอย่างหลากหลายมากขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

2.2.1 ส่งเสริมการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และฐานความรู้ด้านนวัตกรรมต่าง ๆ ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา รวมทั้งการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา นันทนาการ กีฬา และภูมิปัญญา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

2.2.3 ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ จัดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา กีฬาและภูมิปัญญาอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นต้นแบบแก่เด็ก เยาวชน และสังคมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการจัดหาสิ่งจูงใจและการคุ้มครองดูแลเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่องและมีศักดิศรี

2.2.4 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ รักษา ทำนุบำรุงและเผยแพร่ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวนโยบาย 2.3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เป้าหมาย

มีการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม เทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น มีการบริหารจัดการความรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงพาณิชย์ และการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศมากขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

2.3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

2.3.2 ส่งเสริมให้การวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการความรู้ เป็นสาระสำคัญในหลักสูตร และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมในทุกระดับและประเภทการศึกษา

2.3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย และบุคลากรวิชาชีพทางด้านการวิจัยที่มีคุณภาพ มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถทำการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัย

2.3.4 ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประดิษฐ์คิดค้นกลไกการวิจัย และถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคธุรกิจเอกชน สถานประกอบการกับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ส่งเสริมการรักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

2.3.5 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรม เพื่อการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี โดยจัดให้มีกลไกและงบประมาณสนับสนุน เพื่อการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ

2.3.6 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างสมองและสติปัญญาผู้เรียนตั้งแต่ปฐมวัย และมีเครือข่ายเชื่อมโยงการดำเนินงานคับหน่วยงานทั้งส่วนกลาง ท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษา

2.3.7 ส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาและการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพด้านการวิจัยของประเทศ สู่มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีขีดความสามารถระดับโลก (World Class University) และผลิตกำลังคนระดับสูงในสาขาที่ประเทศต้องการ

2.3.8 ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษากับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2.3.9 จัดตั้งสถาบันพัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อเป็นองค์กรกลางในการศึกษาวิจัย และเสนอแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

เป้าหมายรวม

สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคและกับนานาชาติมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสามารถในการร่วมมือและแข่งขันของประเทศ และการอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน

แนวนโยบาย 3.1 พัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมาย

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบหลากหลายอย่างกว้างขวางมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีโอกาสศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

3.1.1 เร่งรัดจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนา และการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้

3.1.2 ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน หนังสือและตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และบทเรียนหรือเนื้อหาผ่านสื่อ (courseware) เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการผลิตรายการและเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพ ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้สู่วิถีชีวิตอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

3.1.3 รณรงค์ให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด และกระจายโอกาสการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนทุกรูปแบบไปสู่ผู้เรียนทุกระดับ และประชาชนทุกเพศ ทุกวัย อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

3.1.4 เร่งรัดพัฒนาเครือข่าย และเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาที่เข้าถึงง่าย ประหยัด และสะดวกต่อการใช้สำหรับผู้เรียน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

3.1.5 เร่งรัดให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่ เพื่อการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในรูปแบบที่ไม่หวังผลทางการค้า เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างกว้างขวางทั่วถึง

3.1.6 ส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจังในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

3.1.7 ประสานงานกับองค์กรเพื่อการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศ

แนวนโยบาย 3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเร่งรัดกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าหมาย

มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น และเสริมสร้างความเข้มแข็งและเตรียมความพร้อมให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบไค้

กรอบการดำเนินงาน

3.2.1 ให้มีหน่วยงานกลางหรือคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันได้ตามศักยภาพความพร้อม รวมทั้งมีแผนส่งเสริมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งและความพร้อม โดยมีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มตามศักยภาพความพร้อม

3.2.2 เตรียมความพร้อม และพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นให้เป็นมืออาชีพ ทั้งเพื่อการจัดตั้งและรับโอนสถานศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการและกำกับดูแลด้านคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ

3.2.3 สนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาและเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

3.2.4 จัดทำแผนบูรณาการเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนแต่ละระดับ/ประเภท/สังกัดในพื้นที่

3.2.5 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความหลากหลายในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนทบทวนปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเข้ามาร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาในท้องถิ่นได้ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ของประชาชนอย่างแท้จริง

3.2.6 สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ ให้การสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ คล่องตัว เป็นสถานศึกษานิติบุคคลเต็มรูป และในระดับอุดมศึกษาให้พัฒนาสู่การเป็นสถาบันในกำกับ

3.2.7 ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (area-based) ทั้งระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด พื้นที่พิเศษ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น ให้มีองค์คณะบุคคลเพื่อประสานและบูรณาการการพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภท/สังกัดให้เกื้อกูลกัน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาโดยยึดชุมชนเป็นฐาน (community based)

3.2.8 ส่งเสริมให้มีสมัชชาการศึกษาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวางและยั่งยืน

แนวนโยบาย 3.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา

เป้าหมาย

ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษามากขึ้น โดยเพิ่มสัดส่วนอย่างมีนัยสำคัญระหว่างภาคเอกชนต่อรัฐเป็น 35 : 65 ภายในปี 2559

กรอบการดำเนินงาน

3.3.1 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งการบริหารจัดการ โดยองค์คณะบุคคลในระดับ/ประเภทต่าง ๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา และอื่น ๆ ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้นตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา

3.3.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

3.3.3 สนับสนุนและมีมาตรการจูงใจ ทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมากขึ้น ควบคู่กับการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร และการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นธรรม รวมถึงการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐ และกำหนดเป้าหมายสัดส่วนการจัดการศึกษาของเอกชนต่อรัฐเพิ่มขึ้น

3.3.4 สนับสนุนการศึกษาทางเลือกและการจัดตั้งศูนย์การเรียนโดยบุคคล ครอบครัว สถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน โดยให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการวัดประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการศึกษาทางเลือกโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3.5 ลดบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับนโยบาย แผนมาตรฐานการศึกษา นิเทศ และติดตามประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาต้นแบบที่ดี และส่งเสริมสนับสนุน ยกย่องและขยายผล เพื่อให้การจัดการศึกษาและเรียนรู้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ

3.3.6 ส่งเสริมพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษามากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับสถานศึกษาของรัฐบาล ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการรองรับ

3.3.7 ส่งเสริม สนับสนุน สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสถาบันสังคมอื่น ร่วมพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย

3.3.8 ส่งเสริม สนับสนุน ภาคีเครือข่าย ให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษา

แนวนโยบาย 3.3 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ และการลงทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพิ่มขึ้น มีสัดส่วนเงินนอกงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้น มีทุนการศึกษาเพียงพอสำหรับผู้เรียนดี ผู้มีความสามารถพิเศษและผู้ด้อยโอกาส มีการใช้มาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในรูปแบบที่น่าสนใจและหลากหลายมากขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

3.4.1 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบอย่างหลากหลายจากทุกภาคส่วนของสังคม ผ่านมาตรการจูงใจด้านภาษีอากร สิทธิประโยชน์ และอื่น ๆ ในรูปแบบที่น่าสนใจ อาทิ การขยายเพดานการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลและนิติบุคคล สำหรับเงินบริจาคเพื่อการศึกษา การยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน เร่งออกกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและกันรายได้ส่วนหนึ่งมาใช้เพื่อการศึกษา เป็นต้น รวมทั้งการให้สิทธิประโยชน์ ผ่อนคลายกฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อการศึกษา

3.4.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาหารายได้จากทรัพย์สิน นวัตกรรม ความรู้ทางวิชาการ ผลงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งสถานประกอบการ

3.4.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนของตนเองตามหลักประโยชน์ที่ได้รับ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาซึ่งประโยชน์ตกกับผู้เรียนมากกว่าสังคมโดยรวม

3.4.4 พัฒนาระบบติดตามประเมินผล ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3.4.5 ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ โดยจัดสรรผ่านด้านอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ความต้องการของผู้เรียนเป็นกลไกหลักในการจัดสรรเงินงบประมาณ

3.4.6 พัฒนาระบบการจัดสรรทุนการศึกษา ทั้งด้านทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืม เพื่อเป็นกลไกเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ

3.4.7 ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สนับสนุนการการศึกษาและการเรียนรู้มากขึ้น ทั้งในส่วนสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสังกัดอื่น รวมทั้งจัดเก็บภาษีท้องถิ่นมาใช้เพื่อการศึกษามากขึ้น

แนวนโยบาย 3.5 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน

เป้าหมาย

มีความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศสมาชิกอาเซียนและนานาชาติมากขึ้น มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่เป็นสากล เป็นศูนย์กลางหรือศูนย์เครือข่ายทางการศึกษาของภูมิภาคที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับในระดับอาเซียนและนานาชาติ มีการแลกเปลี่ยนนักเรียน นิสิตนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการและนักวิชาชีพ ตลอดจนแรงงานกับนานาประเทศเพิ่มขึ้น

กรอบการดำเนินงาน

3.5.1 ส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนาและการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค (Regional Education Hub) ในสาขาที่มีศักยภาพในการแข่งขันโดยสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญ

3.5.2 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศทั้งระดับภูมิภาคและระดับสากล

3.5.3 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรและสถาบันการศึกษาของประเทศ ทำหน้าที่เป็นศูนย์เครือข่ายการศึกษาระหว่างประเทศ ทั้งในประชาคมอาเซียน ระดับภูมิภาค และระดับสากล

3.5.4 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการศึกษา และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และมีบทบาทด้านการศึกษาในองค์กรระหว่างประเทศ

3.5.5 กำหนดมาตรการทั้งเชิงรับและรุก เพื่อการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษาทั้งในระดับทวิภาคีและพหุพาคี รวมทั้งเตรียมความพร้อมทั้งด้านคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารและความรู้ เพื่อเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทัน

3.5.6 ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ภาษาที่สนใจเป็นต้น เพื่อให้สามารถสื่อสารได้ และเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้อย่างกว้างขวางไร้พรมแดน

3.5.7 ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบ หลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ เพื่อความเป็นสากลของการศึกษาและรองรับตลาดแรงงานนานาชาติ

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมาย

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง วิธีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ ดำเนินการได้ทั้งในกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ ในกรณีที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่แล้ว เป็นการยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สู่ความเป็นเลิศในกลุ่มสาระการเรียนรู้เฉพาะหรือความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลางหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง ก็เป็นการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นกว่าเดิมหรือให้ได้ตามเกณฑ์การประเมินที่โรงเรียนกำหนด สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะไม่จบการศึกษาตามหลักสูตรเนื่องจากมีผลการประเมินในรายวิชาในระดับ 0 ร หรือ มส. สามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรได้ภายในเวลาที่กำหนด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, 2552, หน้า 15)

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีบทบาทหลักในการสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยการ ให้โรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนที่ได้เข้าเรียน และจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และคุณภาพสูงตามเกณฑ์ เป้าหมาย และมาตรฐานของหลักสูตร ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคลและทุกคน

รศ.ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (http://www.gotoknow.ovg/blog/sur001/278591) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยใช้แนวคิด “Empowerment Approach และ Theory- Driven Approach รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 Taking Stock คือ การตรวจสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือผลการประเมินคุณภาพโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าโรงเรียนเรามีคุณภาพมากน้อยเพียงใดเป็นการวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูล (Baseline) เช่น พิจารณาจากผลการสอบ O-NET, NT หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 Setting Goal เป็นการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จเป็นต้นว่า ภายในปี 2559 เราต้องมี

1. ผลการประเมินคุณภาพภายในระดับดีมาก
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักอย่างน้อยร้อยละ 90 อยู่ในระดับดีมาก

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะการประเมิน O-NET จะต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 ของฐานเดิม

ขั้นที่ 3 Developing Strategies and implementing มุ่งพัฒนากลยุทธ์ แล้วนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ตัวอย่างของกลยุทธ์ เช่น

1. ขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ หรือประกันคุณภาพแต่ละรายวิชา แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แม้แต่ครูทุกคนต้องตั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และดำเนินการยกระดับคุณภาพให้ได้ตามเป้าหมาย ดังนั้นการนิยามว่า “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ก็คือ ผู้ที่ทำงานสำเร็จใครสามารถทำผลงานปีนี้ได้ดีกว่าปีที่แล้ว เรียกว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลง”

2. ปฏิรูปการบริหารจัดการห้องเรียนประจำชั้นกำหนดเกณฑ์ “ห้องประจำชั้น/ที่ปรึกษาคุณภาพ”

3. บริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นการขับเคลื่อนเชิงทฤษฎีอย่างเป็นระบบตามกรอบหลักวิชา

ขั้นที่ 4 Documenting Progress เป็นขั้นตอนการประเมินรวบรวมเอกสารหลักฐาน ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของงานตามเป้าหมาย

ทั้งนี้การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนเน้น “การมีส่วนร่วม” ของผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ เช่น ครู อาจารย์ กรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

นอกจากนี้ ดร.จันทมา นนทิกร (http://info.thaihealth.or.th/library/hot/12444) โครงการพัฒนาโรงเรียนเข้มแข็งด้วยการจัดการความรู้ (Healthy School by Knowledge Management) มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (มสวร.) ได้สังเคราะห์วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เรื่อง การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จาก 16 โรงเรียนดีเด่นแล้วจำแนกเป็นประเด็นหลักเพื่ออธิบายวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.3 การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร

1.5 การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญหา

2. วิธีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการได้ 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่คาดหวัง มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการเรียนรู้

2. การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังและเกณฑ์การประเมินผล

3. การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม

4. การกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

รูปแบบที่ 2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

1. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ

รูปแบบที่ 3 การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร

1. การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียน

2. การเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร

3. การจัดหลักสูตรนอกระบบ เป็นการจัดหลักสูตรพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยไม่ติดระบบปกติ ซึ่งอาจใช้นวัตกรรมในการบริหารและดำเนินการ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 28-29) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการสอนเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน

การประเมินชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริม นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนได้ปรับปรุงตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่ต้องการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test หรือ O-NET) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน ทุกสังกัด ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ในการประเมิน การทดสอบนี้จัดเป็นการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อได้ว่า “สทศ.” ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATIONAL TESTING SERVICE” (PUBLIC ORGANIZATION) เรียกโดยย่อว่า “NIETS” จัดตั้งเป็นองค์การมหาชนเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดการศึกษา จึงมีความเป็นกลาง เป็นสถาบันที่มีการกำหนด

หลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินกิจการความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบและการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและให้บริการทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

การบริหารจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 8/6 หมู่ที่ 12 ถนนแม่น้ำแม่กลอง ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2560, หน้า 1-2)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขันพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

9. ดำเนินการ และประสานส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

การบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 แบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พุทธศักราช 2546 และ 2553 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจการกระจายอำนาจบริหารจัดการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ มีเอกภาพในการบริหารจัดการ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
6. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
7. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
8. หน่วยตรวจสอบภายใน
9. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านวังตะเคียน

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านวังตะเคียน ตั้งอยู่หมู่ 5 บ้านวังตะเคียน ตำบลวังเย็น อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 e – mail : bwtkschool@gmail.com website : http://www.bwtk.ac.th เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 93 คน ครูจำนวน 5 คน ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2480 คำขวัญของโรงเรียน “มีวินัย รู้หน้าที่ คือพลเมืองดีของชาติ” ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนประกอบด้วย ตัวอักษรย่อ ว.ต.ค. ปรัชญาโรงเรียน “ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก” เอกลักษณ์ “สะอาด สดชื่น ร่มรื่น สวยงาม” มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ (โรงเรียนบ้านวังตะเคียน, 2560, หน้า 35)

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2562 โรงเรียนบ้านวังตะเคียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนา

พันธกิจ

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
5. สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมการปฏิบัติจริง
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
7. สนับสนุน ส่งเสริม ให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

1. โรงเรียนมีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
2. บุคลากรในโรงเรียนทุกคน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
4. โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
5. นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
6. ผู้บริหารและครูทุกคนมีจรรยาบรรณวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด
7. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ของโรงเรียน

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาครูและบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

การสร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพในโรงเรียน นับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นพลังสามฝ่ายของบุคลกรในโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน ต้องเกิดจากการมีทักษะความรู้ความสามารถและสามารถเลือกบทบาทที่เหมาะสมตามศักยภาพแต่ละบุคคลในการขับเคลื่อนองค์การซึ่งหมายถึง “โรงเรียน” ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554)

การบริหารจัดการภายในโรงเรียนย่อมเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นจนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานหรือ O-NET ที่จะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS (Education Network Operating Management System) ขึ้นใช้ในโรงเรียนบ้านวังตะเคียน เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานของประเทศ โดยจะได้นำเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

ระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS (Education Network Operating Management System) โรงเรียนบ้านวังตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ความเป็นมา

จักรกฤษ แย้มสรวล (2554) อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ ได้นำเสนอแนวทางการใช้ ICT ในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยครั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้างานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ ในการบรรยายพิเศษเนื่องในการอบรมพัฒนาระบบเครือข่ายของสถานศึกษาไว้ว่า การที่กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย (IT 2010) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge-Based Society:KBS) โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล โดยกลยุทธ์ที่ 2 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา (e-Education) ต้องการให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ด้านการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โดยการผลิตสื่อ และเชื่อมโยงสื่อการสอนเพื่อให้ผู้ที่ต้องการหาความรู้สามารถเข้าถึงได้ และให้สังคมไทยพร้อมกับการแข่งขันในอนาคต

โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์จึงเริ่มพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารและจัดการการศึกษาตั้งแต่ปี 2547 มุ่งเน้นพัฒนาห้องเรียนอัจฉริยะ โดยทุก

ห้องเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ปี 2548 มุ่งพัฒนาครูอัจฉริยะ ให้ครูทุกคนใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างสมบูรณ์แบบ ปี 2549 พัฒนางานวิชาการแบบมืออาชีพ มุ่งเน้นฐานข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัย รวดเร็ว สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ปีการศึกษา 2550 มุ่งเน้นพัฒนาระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีการนำเครื่องอ่านบัตรมาเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างงานวิชาการและงานดูแลนักเรียนเข้าด้วยกัน ปี 2551 พัฒนาระบบสำนักงานอัตโนมัติ เพื่อให้สามารถส่งข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ ปี 2552 พัฒนารูปแบบ E-learning และปี 2553 พัฒนารูปแบบ E-library ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งในเวลานั้นใช้ชื่อว่ากลยุทธ์ 2I-5E (โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์, 2554, หน้า 5-6) ดังมีรายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์ 2I-5E

2I 1. I – teacher : intelligence teacher

2. I – classroom : intelligence classroom

5e 1. E - student care : electronic student care

2. E – learning : electronic learning

3. E – office : electronic office

4. E – library : electronic library

5. E – Academic : electronic academic

I-Teacher ครูอัจฉริยะหรือคุณครูมืออาชีพ

ครูทุกคนนอกจากจะสอนตามขั้นตอนตามปกติของวิชาชีพครูแล้วยังต้องมีความสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ จากห้องเรียนอัจฉริยะได้ รวมถึงการรับส่งการบ้าน ติดตามการเรียนการสอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อิเลิร์นนิง สำนักงานอัตโนมัติ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ และระบบงานวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างครบถ้วนด้วย

I-classroom หรือห้องเรียนอัจฉริยะ

มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ห้องควบคุมระบบ (control center) ทำหน้าที่ในการอำนวยการ ให้บริการ และควบคุมระบบ ประกอบด้วย เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องเล่นดีวีดี เครื่องเอ็นโค้ดเดอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายสำหรับรวบรวมสื่อ เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายสำหรับคอนโทรลระบบ มอนิเตอร์ ลำโพง และไมโครโฟน

2. ห้องผู้อำนวยการ ใช้สำหรับติดตามพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยสามารถเรียกดูสื่อจากเครื่องแม่ข่าย ดูบรรยากาศการเรียนการสอนได้อย่างใกล้ชิดในทุกห้องเรียน และสามารถสื่อสารกับผู้เรียนในชั้นได้แบบทันท่วงที ประกอบด้วยเครื่อง AVCC มอนิเตอร์ ไมโครโฟน ลำโพง เครื่องฉายภาพ (โปรเจคเตอร์ : projector) พร้อมฉากรับภาพและไมโครโฟน

3. ห้องเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 82 ห้องเรียน โดยแต่ละห้องเรียนมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนี้

3.1 กล้องสปีดโดมที่สามารถหมุนได้ 350 องศา ทั้งแบบอัตโนมัติ และการควบคุมด้วยมือ สามารถย่อขยายได้

3.2 โทรทัศน์/จอมอมิเตอร์แบบสัมผัส

3.3 เครื่อง AVCC ที่เชื่อมต่อเข้ากับคลังสมองทางวิชาการของโรงเรียน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต

3.4 เม้าส์/คีย์บอร์ด เครื่องผสมสัญญาณเสียงพร้อมลำโพง และไมโครโฟน แบบติดตั้งพิเศษ รีโมทคอนโทรล ฉากรับภาพ กระดานอิเล็กทรอนิกส์ โปรเจคเตอร์ และกระดานอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก สำหรับให้นักเรียนใช้ตอบโต้กับครูผู้สอน อีกจำนวนกลุ่มสาระละ 20 กระดาน รวม 160 กระดาน

E-Student Care

การติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Student Care) ทำงานโดยอาศัยฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างงานวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ (E-Academic) กับ E-Student Care กล่าวคือ เครื่องเซิร์ฟเวอร์ของระบบงาน จะมีรายชื่อนักเรียนจากงานทะเบียนวัดผลทุกคนในโรงเรียน นักเรียนจะได้รับบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อมาโรงเรียนและก่อนกลับบ้าน ทุกคนจะแตะบัตรที่เครื่องอ่านบัตร ณ ประตูทางเข้า พอถึงเวลา 08.20 น. ของแต่ละวัน เครื่องเซิร์ฟเวอร์จะประมวลผลเพื่อรายงานจำนวนนักเรียนว่าแต่ละระดับชั้น แต่ละห้องมีนักเรียนมาจำนวนกี่คนและที่ยังมาไม่ถึงโรงเรียนจำนวนกี่คน ครูที่ปรึกษาสามารถพิมพ์รายชื่อนักเรียนเพื่อนำไปตรวจสอบนักเรียนที่มาเข้าแถวจริงว่าตรงกันหรือไม่อีกครั้งหนึ่ง เวลาประมาณ 08.40 รายชื่อที่ครูที่ปรึกษาตรวจสอบจากการเข้าแถวเคารพธงชาติจะถูกส่งกลับมายังงานควบคุมระบบ เพื่อแก้ไขข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาไม่แตะบัตร หรืออื่น ๆ ให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นเวลาประมาณ 09.00 น. ระบบจะดำเนินการส่งข้อความสั้น (SMS) ไปยังมือถือผู้ปกครอง เพื่อแจ้งให้ทราบว่านักเรียนในปกครองยังมาไม่ถึงโรงเรียน และจะส่งผลรายงานขึ้นเว็บไซต์ในเวลา 09.20 น. เพื่อให้ทุกส่วนงานของโรงเรียน และผู้ปกครองสามารถเลือกดูรายชื่อนักเรียนที่มาหรือขาดเรียน ในแต่ละวันได้เป็นปัจจุบัน ขณะเดียวกันเมื่อทางโรงเรียนต้องการนัดหมายผู้ปกครอง แจ้งผลการสอบ ตารางสอบ หรือเรื่องอื่นใด จะใช้การส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อช่วยในการกระตุ้นเตือนสิ่งต่าง ๆ ตามกล่าวนี้อีกทางหนึ่ง

E-Learning

ระบบ E-learning เข้ามามีบทบาทในการช่วยสอนชดเชย สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองล่วงหน้า ซึ่งมีด้วยกัน 3 ระบบ สามารถเลือกใช้ตามความสมัครใจของครูผู้สอนว่าจะไปเปิดคอร์สแวร์ ไว้ในระบบใด ประกอบด้วย ATutor Moodle และ

LearnSquare แล้วแต่ความชอบและความถนัดของแต่ละบุคคล แต่ทั้ง 3 ระบบ มีส่วนเหมือนกัน คือ นักเรียนต้องสมัครเรียน ต้องลงทะเบียนเรียน โดยมีชื่อเรียกและรหัสผ่าน ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นนักเรียนคนใด ห้องใด และเรียนวิชาใด เพราะในระบบอิเลิร์นนิง จะมีการติดตามการเรียน การสอบ และนำคะแนนมาใช้ต่ออย่างเป็นทางการด้วย

E-Library

ห้องสมุดนอกจากจะมีหนังสือบนชั้นให้บริการอย่างห้องสมุดทั่วไปแล้ว ยังมีเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จำนวน 60 เครื่อง ไว้สำหรับให้นักเรียนได้ยืมใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลจากดิจิตอลไลบรารี่ที่เตรียมไว้ให้ และอนุญาตให้ยืมโน้ตบุ๊กผ่านหน้าเว็บไซต์ เพื่อนำกลับไปใช้บ้านในวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ ในการยืมหนังสือสามารถตรวจสอบรายชื่อหนังสือ และจองหนังสือที่มีอยู่ผ่านหน้าเว็บไซต์ล่วงหน้าได้ด้วย

E-Academic

เป็นกระบวนการทำงานวิชาการ ที่เริ่มต้นตั้งแต่การรับสมัครนักเรียนใหม่ชั้น ม.1 และ ม.4 ด้วยระบบจัดคิวแบบธนาคาร รับสมัครนักเรียนเข้าสู่โปรแกรม Freshy ผ่านขั้นตอนการคัดเลือกเด็กนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.4 เสร็จแล้วกำหนดเลขประจำตัวนักเรียน ส่งข้อมูลทั้งหมดของนักเรียนละเอียดไปจนถึงเบอร์โทรศัพท์ผู้ปกครอง แยกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งถึงงานวิชาการโอนเข้าสู่โปรแกรม student44 และ student51 เพื่อใช้ในกระบวนการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดผลการเรียนที่รวมระบบตรวจคำตอบด้วยเครื่องตรวจคำตอบอัตโนมัติ ทราบผลภายในไม่ถึง 15 นาที ต่อรายวิชา และส่งผลการสอบเข้าโปรแกรมงานทะเบียนวัดผล จากงานทะเบียนวัดผล ส่งฐานข้อมูลขึ้นเว็บไซต์ เพื่อให้นักเรียนตรวจสอบผลการเรียนผ่านเว็บไซต์ต่อไป ข้อมูลจากการรับสมัครนักเรียนส่วนที่สองจะถูกโอนเข้าสู่โปรแกรม SAC (School Access Control) เพื่อประสานกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน (E-Student Care) เพื่อดำเนินการเรื่องการมาเรียนของนักเรียนแจ้งผู้ปกครองผ่าน SMS ต่อไป

E-Office หรือระบบสำนักงานอัตโนมัติ

เป็นการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ คำสั่ง และข่าวสารราชการ โดยไม่ได้ใช้กระดาษเป็นหลัก แต่ได้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีของเว็บ เซิร์ฟเวอร์ (cloud technology) เข้ามาบริหารจัดการแทน โดยมีการติดตั้งจอแอลอีดีขนาด 32 นิ้ว แสดงข้อความด่วนเป็นตัวอักษรวิ่ง ที่หน้าสำนักงานธุรการ และแจ้งรายละเอียดในรูปแบบของเอกสารแนบ โดยแบ่งระบบงานจัดเก็บหนังสือราชการไว้เป็น 9 ระบบ ประกอบด้วย

1. ระบบงานผู้อำนวยการ
2. ระบบงานวิชาการ
3. ระบบงานกิจการนักเรียน

4. ระบบงานพัฒนาระบบและประกันคุณภาพ
5. ระบบงานอำนวยการ
6. ระบบงานบริหารทั่วไป
7. ระบบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้
8. ระบบงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยบุคลากรทุกคนสามารถคลิกดูคำสั่งได้ทั้งที่บ้าน ที่โต๊ะทำงาน ห้องสำนักงานอำนวยการ หรือสั่งพิมพ์เนื้อหาที่ต้องการมาเก็บไว้ในแฟ้มส่วนตัวได้อีกครั้งหนึ่ง

แต่เนื่องจากระบบ 2I-5E เป็นระบบที่มีความยุ่งยากในการดูแลและปรับปรุงพัฒนา เพราะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดูแลสูง ต้องพึ่งพาบุคลากรที่มีความชำนาญในการดูแลรักษา ไม่เหมาะกับสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีงบประมาณจำกัด ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาต่อยอดมาเป็น EdNet-OMS เพื่อให้เหมาะสมกับสถานศึกษาทุกขนาด โดยที่ต้นทุนไม่สูง และไม่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมาปรับปรุงดูแล ที่สำคัญระบบ EdNet-OMS มีความสามารถมากกว่าระบบ 2I-5E เนื่องจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ช่วยสนับสนุนให้ระบบสามารถพัฒนาความสามารถให้สูงกว่า ประสิทธิภาพมากกว่า ปัญหาน้อยกว่า แต่ใช้งบประมาณน้อยลง โดยระบบ EdNet-OMS มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.2 ระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS

ระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet–OMS (Education Network Operating Management System) เป็นการรวบรวมระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา และระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เข้าไว้ด้วยกัน โดยอาศัยการทำงานผ่านช่องทางเว็บอินเทอร์เฟซ (Web Interface) ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งทางอินเทอร์เน็ต และอินทราเน็ต เป็นการพัฒนาขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาโรงเรียนขาดครูผู้สอน ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงเอกก การขาดแคลนสื่อการจัดการเรียนรู้ ให้ทุกโรงเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงดูแล ด้วยการรวบรวมระบบบริหารงานสถานศึกษา และระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ให้ใช้งานได้ง่ายสำหรับภารกิจของโรงเรียนเข้าไว้ด้วยกัน อยู่ในอุปกรณ์ที่เรียกว่า NAS (Network-Attached Storage) เพียงเครื่องเดียว แต่สามารถใช้งานระบบเครื่องแม่ข่ายหรือเซิร์ฟเวอร์ (server) ได้ทุกอย่างเช่นเดียวกัน ซึ่งบนอุปกรณ์ NAS จะมีแอปพลิเคชันสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ อยู่ในตัวอุปกรณ์เองที่เป็นซอฟท์แวร์ระบบเปิด (Open Source) ที่ไม่มีลิขสิทธิ์ ทำให้ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านซอฟท์แวร์ราคาแพง และยังไม่ต้องมีผู้เชี่ยวชาญมาดูแลติดตั้ง เพียงแต่ตั้งเวลาเปิดปิด และต่อเข้ากับระบบเครือข่ายของโรงเรียนเท่านั้น ก็สามารถเรียกใช้งานผ่านสมาร์ตทีวี สมาร์ตโฟน ไอแพด แท็บเล็ตพีซี เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ หรือโน้ตบุ๊กได้โดยสะดวก EdNet-OMS ประกอบด้วยระบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา (SMSS : School Management Support System) ที่เชื่อมโยงไปยังระบบสนับสนุนการจัดการเขตพื้นที่ (AMSS : Area Management Support System) ประกอบด้วยระบบบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีการแบ่งประเภทของงาน เป็นงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ช่วยให้โรงเรียนมีสารสนเทศ ที่ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว เป็นปัจจุบัน

ภาพที่ 2.3 ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา (SMSS)

2. คลังสื่อการเรียนการสอนที่รวบรวมวิดีโอ และสื่อการสอนของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไว้ให้ โดยแยกเป็นกลุ่มสาระและระดับชั้น สามารถเรียกใช้ได้ตามความต้องการ ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 24 ชั่วโมง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการสนับสนุนการเรียนรู้ Echo Hybrid โครงการสานพลังประชารัฐ ด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ (E5) ที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง 3 ภาคส่วนคือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมขับเคลื่อนและยกระดับมาตรฐานการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำให้มีสัมฤทธิ์ และมีส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และสื่อการเรียนการสอนเฉลิมพระเกียรติที่ทรงคุณค่าอื่น ๆ ทำให้ทั้งครูและผู้เรียน ลดภาระในการค้นคว้าเพิ่มเติมด้านเอกสาร สามารถเลือกศึกษาเรียนรู้ ได้ทุกที่ทุกเวลา ตามความพร้อมของแต่ละบุคคล และมีการเชื่อมโยงการปรับปรุงสื่อโดยอัตโนมัติ

ภาพที่ 2.4 คลังสื่อการเรียนการสอนแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

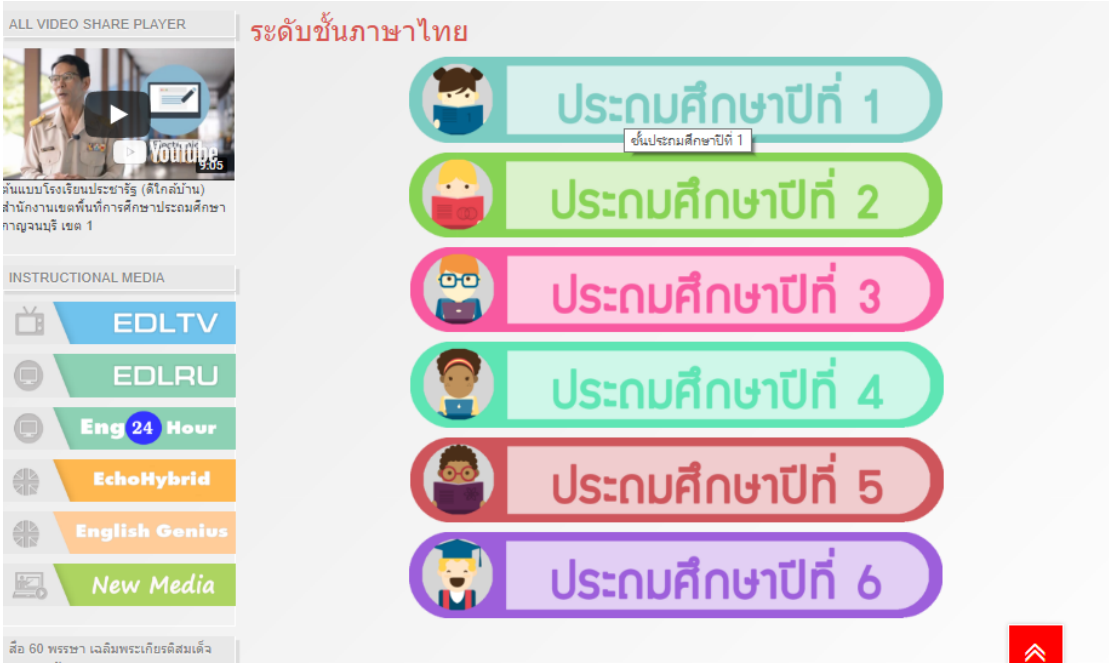

ภาพที่ 2.5 คลังสื่อการเรียนการสอนแยกตามระดับชั้นเรียน

ภาพที่ 2.6 คลังสื่อการเรียนการสอน

3. ระบบจัดเก็บผลงานครู ผลงานนักเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสนับสนุนผลงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครู นักเรียน โรงเรียน และผู้บริหาร ได้มีการออกแบบสำหรับการจัดเก็บ และนำเสนอผลงานอิเล็กทรอนิกส์ ให้ครู นักเรียน และบุคลากร ไว้ให้ใช้งานได้ง่ายสำหรับโรงเรียนช่วยให้โรงเรียนมีผลงานอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 2.7 ระบบจัดเก็บผลงานครูอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 2.8 ระบบจัดเก็บผลงานนักเรียนอิเล็กทรอนิกส์

4. ระบบคลังข้อสอบ O-Net , NT และอื่น ๆ ระบบได้ทำการจัดรวบรวม แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับแบบทดสอบต่าง ๆ พร้อมเฉลยแยกไว้เป็นหมวดหมู่ไว้ให้เลือกใช้ย้อนหลัง เพื่อประหยัดเวลาในการเตรียมการสอนของครู และการค้นคว้าของนักเรียน

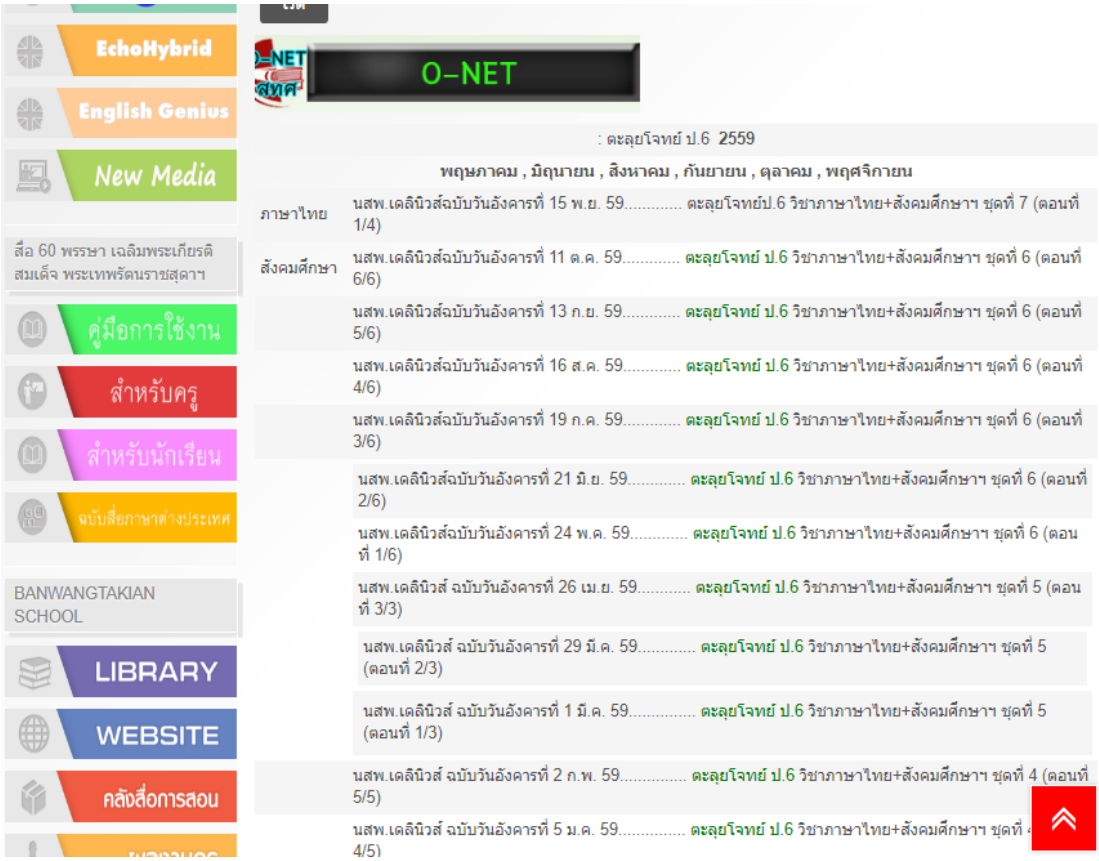

ภาพที่ 2.9 ระบบคลังข้อสอบ

คุณสมบัติอื่น ๆ

นอกจากนี้ในระบบยังมีระบบบริหารจัดการงานห้องสมุดออนไลน์ มีเทคโนโลยีที่เรียกว่า คลาวด์ เทคโนโลยี (Cloud Technology) ที่สามารถจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ หรือที่เรียกว่าบิ๊กดาต้า (Big Data) ที่เกิดจากการที่โลกเชื่อมโยงถึงกันทุกอย่างด้วยอินเทอร์เน็ต (Internet of Thing) ในยุคปัจจุบันไว้เป็นที่เรียบร้อย และสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ระบบสามารถปรับปรุงข้อมูลของตัวระบบเองให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยเพียงตั้งการปรับปรุงสื่ออัตโนมัติ ปรับปรุงระบบเองอัตโนมัติ เปิดและปิดตนเองอัตโนมัติตามที่เราต้องการ เพื่ออำนวยประโยชน์สำหรับบุคลากรที่เพียงแต่ใช้ปลายนิ้วคลิกทุกสิ่งทุกอย่างก็สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในเสี้ยววินาทีจากทุกที่และทุกเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 รายละเอียดเป็นดังนี้

ชิณกรณ์ แก้วรักษา (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก และโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารไม่แตกต่างกัน (P>.05)

วัชราพร ริกากรณ์ (2555) ดำเนินการศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ การวางแผนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ การดำเนินการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการติดตามและประเมินผลการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวทางดังต่อไปนี้ คือ ควรมีการประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่างฝ่ายบริหารและครูผู้เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกำหนดแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนให้สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน มีการจัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูและมีบุคลากรในการปฏิบัติงานเพียงพอ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาตนเอง และควรมีการจัดทำข้อมูลเครือข่ายและข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ให้มีการติดตามการบริหารเทคโนโลยี

สารสนเทศทุก ๆ ครึ่งแผน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและประเมินด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำผลการรายงานการนิเทศติดตามมาเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ

ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ (2556) ศึกษาบทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของมินทซ์เบิร์ก (Mintzberg) และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านและอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถวัลย์ พอกประโคน, ศิราณี จุโฑปะมา, และประคอง กาญจนการุณ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ด้าน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 471 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8559 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (Independent Samples t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารจัดการและด้านนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมารับผิดชอบโดยตรงเพื่อเลือกใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนมากที่สุด

ฉวีวรรณ หอมรักษ์, สมคิด นาคขวัญ และโสภณ เพ็ชรพวง (2557) ร่วมกันศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 234 คน โดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเปรียบเทียบตามตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณัฐวดี ศิลปะศักดิขจร (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ประชากร คือ โรงเรียนภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 250 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 304 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน เครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 2 ด้าน มีดังนี้ 1.1) ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก (= 4.00, S.D = .99) ใช้โปรแกรม Ms – Word พิมพ์เอกสารต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด (= 4.60 , S.D = .69) รองลงมาคือ ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างเสริมทักษะและฝึกฝนความรู้สำหรับตนเอง (= 4.22 , S.D = .81) และมีความรู้เกี่ยวกับอินเตอร์เน็ตและใช้งานอินเตอร์เน็ตได้ (= 4.18 , S.D = .81) 1.2) ด้านการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.44 , S.D = 1.06) โดยในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน (= 3.94 , S.D = .94) รองลงมาคือใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มาช่วยสอน (= 3.55 , S.D = 1.01) และใช้ในการเรียนด้วยซอฟต์แวร์บทเรียนสำเร็จรูป (= 3.42 , S.D = 1.10)

2. ปัญหาและอุปสรรคการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มี 4 ด้าน ดังนี้ 2.1) ด้านฮาร์ดแวร์นั้นอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.07 , S.D = 1.29) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ เช่น สแกนเนอร์ไม่เพียงพอ และจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอนมีประสิทธิต่ำ (= 3.13 , S.D = 1.24 และ 1.10) ตามลำดับ รองลงมาคือจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานในสถานศึกษาไม่เพียงพอ (= 3.09 , S.D = 1.2) 2.2) ด้านซอฟต์แวร์นั้นอยู่ในระดับปานกลาง (= 2.92 , S.D = 1.17) พบว่าระบบเครือข่ายระหว่างเครื่องมีปัญหา (= 3.27 , S.D = 1.23) ตามลำดับ รองลงมาคือซอฟต์แวร์ที่ใช้อยู่ล้าสมัย (= 2.9 , S.D = 1.18) 2.3) ด้านบุคลากรนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.15 , S.D = 1.45) พบว่าจำนวนผู้ดูแลรักษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมีไม่เพียงพอ (= 3.38 , S.D = 2.23) รองลงมาคือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศน้อย (= 3.15 , S.D = 1.56) 2.4) ด้านการใช้ระบบเครือข่ายของเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.33 , S.D = 1.01) งบประมาณด้านการใช้ระบบเครือข่ายของ

เทคโนโลยีสารสนเทศมีไม่เพียงพอ อยู่ในระดับมาก (= 3.51 , S.D = 1.31) รองลงมาคือ ระบบเครือข่าย Internet ของโรงเรียนขัดข้องบ่อย (= 3.50 , S.D = 1.21)

อรวรรณ ป้อมดำ (2558 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการจัดการสารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการปฏิบัติการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้และเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา; และ (2) ความต้องการในการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างคือสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 136 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 272 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนทางเดียว วิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการปฏิบัติการจัดการสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายยุทธศาสตร์ พบว่ายุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการศึกษาและการบริการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารให้เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการจัดทำสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ทิพวัลย์ นนทเภท (2559) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษายุคปัจจุบัน สำหรับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีการใช้งานที่ง่าย สะดวก และบุคลากรมีความรู้ในการใช้งานมากขึ้น จึงทำให้ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่อย่างไรก็ตามสถานศึกษาก็ยังมีปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ ผู้วิจัยได้สรุปแนวทาง

พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ไว้ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอต่อการใช้งานสำหรับครูและนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมประยุกต์ใช้งานที่สะดวก ทันสมัยและมีความเหมาะสมกับสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาควรวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอ

สมจิตร ขวัญแดง (2560 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 202 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครู จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ

2. สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนผู้บริหารและครูในสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซีเกรนและวัตวูด (Seagren & Watwood, 1997) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่งที่การศึกษาจะต้องก้าวให้ทันความเปลี่ยนแปลงนั้น กระบวนการเรียนการสอนจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยจะเป็นเครือข่ายของแหล่งข้อมูลมากกว่าเป็นสถานที่ ประกอบกับจะต้องมีระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา ดังที่มหาวิทยาลัยเนบราสกา ลินคอล์น (The University of Nebraska Lincoln) ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอกได้มีการออกแบบและจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และโปรแกรมการเรียนที่มีการถามตอบปัญหา และการอภิปรายของนักศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขณะที่ครูจะแนะนำให้นักเรียนศึกษาแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้ให้แก่กันรวมไปถึงกิจกรรมดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นพื้นฐานในการสนทนาที่มีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม
2. กลุ่มผู้เรียนสามารถเข้าร่วมเรียนได้ตามความสะดวกของตนเอง
3. การตอบสนอง การติชมเหตุผลที่เขียนเกิดขึ้นโดยปราศจากความเร่งรีบ
4. ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือมากกว่าการสอนในห้องแบบพื้นฐานเพราะนักเรียนทั้งหมดต้องมีส่วนร่วม
5. ปัญหาที่พบในห้องเรียนลดลงไม่ว่าจะเป็นเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศชนกลุ่มน้อย ผู้มีความพิการทางร่างกาย เป็นต้น
6. การเรียนแบบนี้ทำให้ทราบพฤติกรรมของนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนได้

ไทอัน และคณะ (Tyan & others, 1998) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้การติดต่อสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในระดับอุดมศึกษาเอกชนของไต้หวัน ด้วยการจัดระบบการศึกษาที่นำเอา CMC (Computer Mediated Communication), VICTORY (Virtual Classroom & Virtual Corporation System) มาพัฒนาในการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้วยอิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา นักเรียนแต่ละคนมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะใช้การอภิปรายแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนปกติ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสที่จะมีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและการเรียนรู้โดยผู้เรียนเอง (constructivism) ได้เป็นอย่างดี

สมิท และนอร์ทรอป (Smith & Northrop, 1998) ร่วมกันวิจัยโครงการ CLASS (การสื่อสาร การเรียน การวัดผล ในระบบการเรียนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง) มีความสมบูรณ์และได้รับยอมรับกันแล้วสำหรับโรงเรียนมัธยมที่ใช้ www ทุกวัน แผนกการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยเนบราสกาลินคอล์น (The University of Nebraska Lincoln) ได้รับทุน 18 ล้านดอลลาร์ เพื่อพัฒนางานส่วนนี้ต้องเสร็จภายใน ค.ศ. 2001 CLASS เปิดสอนนักเรียน 54 รายวิชา โดยเลือกจากวิชาที่มีความต้องมาก รูปแบบของการออกแบบการสอนของ CLASS สามารถนำเอาความหลากหลายของรายวิชาและสามารถออกแบบให้ทราบผลย้อนกลับ รูปแบบย่อมประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ : กำหนดความต้องการ, ประชุมคณะทำงานเพื่อพัฒนาเนื้อหา , วิจัย , ระดมความคิด , กำหนดหน้าที่แต่ละบุคคล , กำหนดแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า , เสนอโครงงาน , เสนอเนื้อหาทดสอบเนื้อหา , การสอนแบบ CLASS ทำให้นักเรียนที่เรียนทางไกลมีโอกาสใช้เครื่องมือมากมายที่เป็นหน่วยหนึ่งของบทเรียนทางอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการสื่อสารระหว่างนักเรียนกิจกรรมการเรียนแบบเน้นการกระทำ (พลวัต) ส่วนที่นักเรียนเลือกเรียนการเรียนที่เสริมแรงโดยมัลติมีเดีย การตรวจสอบความก้าวหน้าด้วยตัวเอง และเก็บรวบรวมผลงานมัลติมีเดียไว้ ซึ่งส่งผลให้การเรียนไม่ถูกควบคุมโดยเวลาและสถานที่อีกต่อไป

อีริค (Eric อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโครงการสำหรับการใช้เทคโนโลยีที่จะมาถึงในอนาคต พบว่าโรงเรียนควรจะมีการวางแผนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพราะจะทำให้ประหยัดเงินทุนและค่าใช้จ่ายได้มาก คอมพิวเตอร์ที่ใช้ควรจะจัดสร้างเป็นระบบเครือข่ายเพราะจะได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน อีกทั้งมีการปฏิสังขรณ์ของเก่าหรือของที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้งานแทนที่จะซื้อใหม่ทั้งหมด จัดซื้ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับการใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มประโยชน์

เจมส์ และคณะ (James & others อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเชื่อมสัมพันธภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พบว่าการจัดการศึกษาจะแปรเปลี่ยนไปตามยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยจะส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน จะมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการจัดโปรแกรมการเรียนที่พิเศษไปจากเดิม แหล่งความรู้จะกระจายอยู่ในสังคมโดยรอบ มีการแบ่งปันทรัพยากรและใช้ร่วมกัน

ไมเคิล (Michael อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ Click and Learn พบว่าในหลาย ๆ สถาบันการศึกษาได้นำเอาการเรียนการสอนทางไกลเข้ามาแทนที่การเรียนการสอนแบบปกติ ส่วนเนลล์ (Neil Irwin, 2001) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่าการเรียนการสอนทางไกลแบบออนไลน์จะพบมากในการเรียนการสอนระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ด้วยวิธีการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะเป็นสื่อทางไกลที่จัดได้ว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในระดับสูง

เจย์ (Jay อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2551) ได้จัดการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตแบบโฮมสคูล (Home School) โดยได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอน คือวิทยาศาสตร์ทั่วไป ฟิสิกส์ ชีววิทยาและเคมี

ให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลนอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติ ผู้เรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียนในแต่ละรายวิชาโดยมีข้อกำหนดในการเรียน ดังนี้

1. การเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตนี้ผู้เรียนจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ที่มีระบบปฏิบัติการเป็น Windows 95 หรือสูงกว่า และใช้โปรแกรม Browser เป็น Microsoft Internet Explorer Version 5.0 หรือสูงกว่า อีกทั้งสามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้

2. การเรียนจะเป็นแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์รายวิชาที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ให้โดยกำหนดผู้เรียนในแต่ละรายวิชาเพียง 15 คน

3. จะมีอาจารย์ผู้สอนคอยให้คำปรึกษาและแนะนำการเรียนในแต่ละรายวิชา

4. นักเรียนจะได้รับเอกสารประกอบการเรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

5. ในแต่ละสัปดาห์นักเรียนสามารถติดต่อผู้สอนแบบออนไลน์ผ่านทางวีดิโอคอนเฟอร์เรนซ์ (video conference) เพื่อปรึกษาหาและร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาและเรื่องที่ได้ศึกษามาแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีกล้องวิดีโอ (video camera) และไมโครโฟน (microphone) เพื่อใช้ในการสนทนากับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน

6. จะมีการแจ้งเตือนเป็นระยะ ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีผลการเรียนระหว่างเรียนในระดับต่ำโดยจะแจ้งเป็นรายบุคคล

7. นักเรียนสามารถเลือกกำหนดวัน เวลา ในการทดสอบได้ด้วยตัวเองเมื่อมีความพร้อมแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในระยะที่ผู้สอนเห็นสมควร

8. ผู้เรียนจะต้องส่งรายงานหรือผลการทดลอง ประกอบกับการพิจารณาให้ระดับผลการเรียนด้วย

9. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียน ผู้เรียนจะได้รับรายงานผลการเรียนในรายวิชานั้น หลักสูตรลักษณะนี้ได้ออกแบบไว้สำหรับการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล จากการศึกษาพบว่ามีนักเรียนจำนวนมากที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวของเขาเอง โดยมีครูและผู้ปกครองเป็นแค่เพียงผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น

เนียลเซน (Nielsen, 2001, p. 172-A) ได้ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษามีปัญหาความแตกต่างในการนำเสนอเกี่ยวกับการให้บริการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษามีน้อย ด้วยภาระหน้าที่ของผู้ใช้ไม่เสมอภาค ต้องการเวลาฝึกฝนเป็นสำคัญ ทุนส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนางานมีน้อย พร้อมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนด้านเทคนิคมีความขัดแย้ง และข้อเสนอที่ผูกมัดเพิ่มขึ้นนั้นเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ขาดการสนับสนุนด้านเอกสารและยังมีข้อขัดแย้งกันอีกมาก

บาร์เร็ต (Barrett, 2001, p. 3002-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ (MIS) ของผู้นำทางการศึกษาจำแนกตามสถาบัน เพศ อายุ จำนวนปีที่ใช้ MIS ประสบการณ์

ในการเป็นครูใหญ่ ความถี่ของการใช้ และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่เน้นเรื่องความสะดวกในการใช้และการรับรู้ประโยชน์ คุณภาพของ MIS หน้าที่ของ MIS และการใช้ MIS กลุ่มที่เป็นตัวอย่างเป็นครูใหญ่ในมลรัฐเทกซัสที่ใช้กระบวนการบริการสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า

1. การเพิ่มการใช้ MIS มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ว่า MIS มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านค่านิยมและข้อสารสนเทศ

2. การใช้ MIS น้อยที่สุด มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ว่า MIS มีความยุ่งยากในการใช้งาน มีความซับซ้อนและเชื่องช้าในการได้ข้อมูล

3. ผู้ที่ใช้ประสบการณ์มากในการเป็นครูใหญ่และมีประสบการณ์มากในการใช้ MIS รับรู้ว่าขาดคุณภาพในเรื่องความแม่นยำ การเข้าใช้สะดวก และความรับผิดชอบในการใช้ MIS

4. ครูใหญ่ที่ใช้ MIS มาหลายปี มีความเชื่อถือข้อสนเทศจาก MIS สำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจ

5. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษามีการใช้ MIS แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริดจส์ (Bridges. 2003: Abstact.) ได้ศึกษาอิทธิพลของครูใหญ่ : การสนับสนุนวิสัยทัศน์รูปแบบใหม่ที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ พบว่า คุณลักษณะสำคัญที่ครูใหญ่จำเป็นต้องมี คือ 1) การตั้งเป้าหมายหรือการกำหนดความคาดหวังให้สูง 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู 3) ความรู้ความสามารถในการจัดเตรียมแหล่งทรัพยากรทางเทคโนโลยี โดยครูใหญ่จะต้องตั้งเป้าหมายในการใช้เทคโนโลยี ความคาดหวัง การประเมินครูในกระบวนการที่สังเกตเห็นได้จากการบูรณาการและความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีของเขา จัดเตรียมแหล่งทรัพยากรเทคโนโลยีที่เพียงพอ และจัดหาครูที่มีเวลาสำหรับการวางแผนและการปฏิบัติ ผลที่ได้จากการศึกษาจะใช้เพื่อ 1) วางแผนสำหรับการฝึกอบรม 30 ชั่วโมง ในสถาบันตามข้อบังคับที่ 75 ของ California Assembly

บอลเลนติน (Bollentin, 2004) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาว่าระบบสารสนเทศและการสื่อสารสามารถปรับปรุงการศึกษาได้จริงหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ระบบสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้นั้นสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิผล แต่ผู้บริหารต้องมีการขจัดอุปสรรคในเรื่องความกลัวของผู้เรียนที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การต่อต้านการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน รวมถึงการทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถถ่ายทอดความคิดความรู้สึก ความต้องการ ผ่านเครื่องมือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น คือการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมการมีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างบุคคลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ฮอลท์ และทอมสัน (Holt & Thompson, 2004) ได้ศึกษาถึงการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบเปิดและการศึกษาทางไกลของการบริหารการศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตต์ (Massachusetts Institute of Technology : MIT) ในปลายปี 1990

ผลการศึกษาพบว่าแนวโน้มการเรียนการสอนในระบบเปิดและการศึกษาทางไกลในระดับสูงนั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านงบประมาณที่เพียงพอ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่บริหารเป็นระบบที่ศูนย์รวมมีต้นแบบการบริหารเทคโนโลยีที่มีผู้ปฏิบัติที่ชำนาญการ และต้องมีการพิจารณาในประเด็นการแข่งขันเพื่อที่จะสามารถทำให้เกิดการบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Li (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับฐานเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงองค์ความรู้ที่ประกอบด้วยรูปแบบการเรียนรู้ 3 รูปแบบ คือ การเรียนที่เน้นวัตถุประสงค์ (Objective) การเรียนรู้แบบรวบรวมความรู้ (Collaborative) และการเรียนที่เน้นสร้างความรู้ (Constructive) พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นสามารถที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ทั้ง 3 รูปแบบให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาได้โดยที่ประสิทธิผลที่เกิดขึ้น ได้จากการวิเคราะห์ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีรูปแบบที่เหมาะสมในการสนับสนุนการเรียนรู้

เธอร์บาน เรนเนอร์ และพอตเตอร์ (Turban, Rainer & Potter, 2005, p. 262-267) ศึกษาเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในระบบการศึกษา พบว่าการจัดระบบฐานข้อมูลซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผนระบบข้อมูล เริ่มตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นแผนที่กล่าวถึงภารกิจโดยรวม เป้าหมายของภารกิจและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย นอกจากนี้กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และทรัพยากรที่มีอยู่ มีการกำหนดทิศทางด้านเทคนิควิธีการโดยการรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ฮาร์ดแวร์ ระบบปฏิบัติการ เครือข่าย ข้อมูล ระบบฐานข้อมูล ขอบเขตอำนาจในการจัดการและการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลเมื่อวางแผนได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงกำหนดแผนในระดับปฏิบัติ (แผนปฏิบัติการ) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

แรมเซย์ (Ramsay. 2006: Abstract) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จด้วยการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ประเทศนิวซีแลนด์ โดยมีประเด็นในการศึกษาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการการสอน การตรวจสอบวิธีการความรู้ของครู และการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่าในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยการกำหนดประเด็น การกำหนดบทบาทหน้าที่ด้านงบประมาณ การสนับสนุนการเรียนการสอน การออกคำสั่งที่เจาะจง และการนำ

โตซัน (TOSUN. 2011: Abstract) ได้ทำการศึกษาวิธีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการพัฒนาเอกสารการศึกษา การบริหารจัดการการศึกษา และการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียน ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยศึกษาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ ICT ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนที่ได้รับ ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหาร

ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้ ICT ในการเรียนการสอนพนักงาน และความสามารถของการใช้เทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่

สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวงการศึกษา เพื่อเอื้อประโยชน์และปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของความรู้และแหล่งความรู้ในสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงเปลี่ยนบทบาทผู้สอนจากผู้บรรยายมาเป็นผู้สอนร่วมกันออกแบบกิจกรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogy) ให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือไปเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเสนอแนะเครื่องมือการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะผ่านเทคโนโลยีให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน เรียกกระบวนการเรียนรู้แบบนี้ว่าการเรียนรู้เชิงลึก (Active Learning) ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) สำหรับการเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (ดวงกมล โพธิ์นาค, 2559, หน้า 46-47)

การศึกษาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยระบบบริหารจัดการสถานศึกษา EdNet-OMS : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ**แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559** ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการบริการที่มีเป้าประสงค์ให้มีคลังข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการบริการด้านการศึกษา สามารถนำเสนอเป็นแบบจำลอง ดังแผนภูมิที่ 2.10

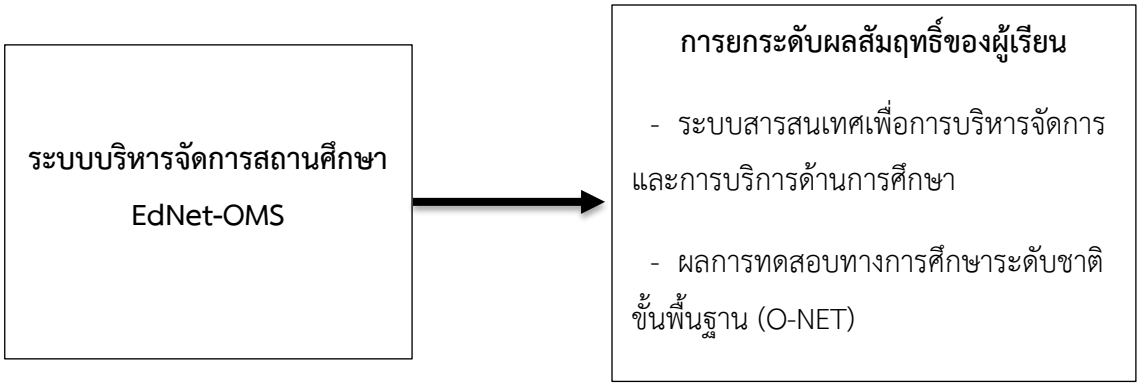

ภาพที่ 2.10 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย